

Protokoll

Kirkerådet (KR)

07.-08.12.2017

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Leif Christian Andersen
Karin-Elin Berg
Kjersti Brakestad Boge
Ole Kristian Bonden
Helga Haugland Byfuglien
Anne Berit Evang
Anne Jorid Gjertsen
Agnes Sofie Gjeset

Harald Hegstad
Linn Strømme Hummelvoll
Olav Myklebust
Jan Olav Olsen
Kristin Gunleiksrud Raaum
Gunnar Winther

Til stede: fra MKR

Kristine Sandmæl (leder)

fra SKR

Forfall hele møtet:

Kari Helene Skog (ingen vara møtte), Sara Ellen Anne Eira (leder SKR – ingen vara møtte)

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:

Kristine Sandmæl: KR 44/17, KR 45/17, KR 46/17, KR 48/17, KR 50/17, KR 52/17, KR 56/17, KR 58/17, KR 60/17, KR 62/17, KR 63/17

Til stede fra sekretariatet:

Risten Turi Aleksandersen
Berit H. Agøy
Ole Inge Bekkelund
Ingeborg Dybvig
Jan Rune Fagermoen

Jens-Petter Johnsen
Øyvind Meling
Gerd Karin Røsæg
Paul Erik Wirgenes

Konstituering

Møtet ble ledet av Kristin Gunleiksrud Raaum, og som vanlig fulgte ordningen med en saksordfører for hver sak. Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

Det var i forkant av møtet foretatt en habilitetsvurdering av Jan Olav Olsen (styreleder MF) i forbindelse med sak KR 64/17 Fremtidig organisering av Kirkelig utdanningssenter i nord (KUN). Han ble vurdert som habil i saken.

Møtet var lukket under sak KR 47/17 Tilsetting av ny direktør – utlysningstekst.

Leders tale ved innledningen til møtet legges ved protokollen.

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
KR 44/17	Orienteringssaker
KR 44.1/17	Muntlig orientering, KR, MKR, SKR og BM
KR 44.2/17	Høringssvar - forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften
KR 44.3/17	Høringssvar - Endring i utlendingsforskriften og stykkprisforskriften
KR 44.4/17	Veien til vigslet tjeneste
KR 44.5/17	Orientering om status på arbeidet med flyktninger og immigranter
KR 44.6/17	Høringssvar – endring av forskrift om forvaltningsområdet for samisk språk
KR 44.7/17	Kirkerådets høringsuttalelse til ny personopplysningslov og gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett
KR 44.8/17	Høringssvar til NOU 2017:8 Særdomstoler på nye områder?
KR 44.9/17	Reformasjonsbyen Bergen
KR 45/17	Referatsaker
KR 45.1/17	Rapport fra LVFs generalforsamling
KR 45.2/17	Protokoll fra NFG møte 01.09.17
KR 45.3/17	Protokoll fra NKR 14.11.17
KR 45.4/17	Referat fra SMM rådet 28.09.17
KR 45.5/17	Protokoll fra MKR møtet september 2017 inklusive brev sendt DU
KR 45.6/17	Referat fra møte i Kirkerådets arbeidsutvalg 11.10.17
KR 45.7/14	Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg 26.10.17
KR 45.8/17	Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg 14.11.17
KR 45.9/17	Utkast til protokoll fra MKR møtet november 2017
KR 45.10/17	Protokoll fra UKM 2017
KR 45.11/17	Utkast til protokoll fra SKR 31.11-1.12.2017
KR 45.12/17	Protokoll Bispemøtet mars 2017
KR 45.13/17	Protokoll Bispemøtet oktober 2017

- KR 46/17** Høring - forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)
- KR 47/17** Tilsetting av ny direktør – utlysningstekst
- KR 48/17** Ordning for utpeking av biskoper - 2. gangs behandling
- KR 49/17** Særskilte pretekster 2019/2020 og 2020/2021 etter Bispemøtets vedtak BM 35/17
- KR 50/17** Rapport og veivalg for Den norske kirkes kultursatsing – 2. gangs behandling
- KR 51/17** Kirkerådets sammensetning
- KR 52/17** Oppnevning av tre delegater til CPCEs generalforsamling
- KR 53/17** Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd
- KR 54/17** Statsbudsjettet 2019 – Satsingsområder og ressursbehov for Den norske kirke
- KR 55/17** Ansvarlig forvalter – Kirkelige perspektiver på økonomi, etikk og bærekraft
- KR 56/17** Forslag på kandidat fra Den norske kirke til styret i KEK 2018-2023
- KR 57/17** Årsplan 2018 for De sentralkirkelige rådene
- KR 58/17** Høringssak – Justeringer av hovedgudstjenesten og alminnelig bestemmelser
- KR 59/17** Kirkemøtet 2018 – program og saksliste
- KR 60/17** Vurdering av det årlige tilskuddet til KIFO
- KR 61/17** Representasjon KAs landsråd
- KR 62/17** Oppnevning til Det Norske Bibelselskaps representantskap 2018-2020
- KR 63/17** Bispedømmetilknypning for nye Asker kirkelig fellesråd
- KR 64/17** Fremtidig organisering av Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN)

KR 44/17 Orienteringssaker

KR 44.1/17 Muntlig orientering ved KR, MKR, SKR og BM

Kirkerådet ved direktør:

1. Lutherjubileet – det er avholdt en rekke markeringer av reformasjonsjubileet gjennom året
2. Arrangementer i den senere tid: Trosopplæringskonferansen, UKM i Tromsø, møte med ledelsen i HEF, kulturlunsj i Kirkens Hus med deltagere fra kulturlivet, Strykingssamtale II gjennomført, KR-AU avholdt flere møter igjennom høsten, kontakt med ulike organisasjoner, bl.a Sjømannskirken
3. Rekrutteringsprosjektet, tre ansatte er rekruttert og tiltrer i løpet av februar
4. metoo kampanjene, oppfordring om å starte en fra Dnk, i stedet har KR's leder, preses og KR's direktør skrevet en kronikk i Vårt Land og VG om hvordan Dnk forholder seg til overgrep og seksuell trakassering.

5. Fredsprisen til ICAN
6. Overgangen til 2017 – samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene er gledelig, AMU, kontaktmøter og forhandlinger fungerer godt. Beredskapsavtalen er ikke ferdig forhandlet. KA gjør også en god jobb
7. Økonomi og statsbudsjettet, fikk 30 mill til drift og 20 til kirkevalg.
8. Kirkelig byråkrati – kronikk i Vårt Land ved Åste Dokka. Kirken vil gå gjennom sine administrative rutiner. KR i ferd med å gjennomføre et prosjekt for å gå gjennom de merkantile stillingene, videre vil det foretas en gjennomgang av fagstillingene regionalt og sentralt.
9. Økonomirapportering med gjennomgang av Prøveårsoppgjør, pensjonskostnader, Kirkepartner og nytt Kirkens hus.

Mellomkirkelig råd ved leder:

1. To uttalelser «Håp og handling for rettferdig fred» og «Norsk asylpolitikk og humanitære verdivalg – tvangsretur av unge afghanere en målestokk for våre verdivalg».
2. Tro, håp og forfølgelse, en rapport om kristne konvertitter fra Iran, et samarbeid mellom Noas, NKR, MKR, BM og Stefanusalliansen
3. Fredsprisen til ICAN, KV og NKR arrangerer gudstjeneste i domkirken 9.desember

Samisk kirkeråd ved generalsekretær:

1. Oddvin Bientie er valgt til ny nestleder i SKR
2. SKR har godkjent nordsamisk oversettelse av dåpsliturgien

Bispemøtet ved preses i bispemøtet:

1. Åpning av BM 16.oktober med markering av at det var 100 år siden BM ble etablert
2. Olavsstipend 2018 ble tildelt sokneprest Nils Terje Andersen – Morgenandakten på NRK
3. BM fattet vedtak om Veggen til vigslet tjeneste som er planlagt iverksatt fra våren 2018.
4. BMs behandling av saken om utpeking av biskoper
5. Reformasjonsmarkeringen, bl.a mange lokale tiltak av høy kvalitet i tillegg til sentrale arrangementer.
6. Lansering av dokumentet Tro, håp og forfølgelse som omhandler konvertitter fra Iran.

- KR 44.2/17 Høringssvar - forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften
- KR 44.3/17 Høringssvar - Endring i utlendingsforskriften og stykkprisforskriften
- KR 44.4/17 Veien til vigslet tjeneste
- KR 44.5/17 Orientering om status på arbeidet med flyktninger og immigranter
- KR 44.6/17 Høringssvar – endring av forskrift om forvaltningsområdet for samisk språk
- KR 44.7/17 Kirkerådets høringsuttalelse til ny personopplysningslov og gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett
- KR 44.8/17 Høringssvar til NOU 2017:8 Særdomstoler på nye områder?
- KR 44.9/17 Reformasjonsbyen Bergen

KR 44/17 Vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering.

Enstemmig vedtatt

KR 45/17 Referatsaker

- KR 45.1/17 Rapport fra LVFs generalforsamling
- KR 45.2/17 Protokoll fra NFG møte 01.09.17
- KR 45.3/17 Protokoll fra NKR 14.11.17
- KR 45.4/17 Referat fra SMM rådet 28.09.17
- KR 45.5/17 Protokoll fra MKR møtet september 2017 inklusive brev sendt DU
- KR 45.6/17 Referat fra møte i Kirkerådets arbeidsutvalg 11.10.17
- KR 45.7/14 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg 26.10.17
- KR 45.8/17 Protokoll fra Kirkerådets arbeidsutvalg 14.11.17
- KR 45.9/17 Utkast til protokoll fra MKR møtet november 2017
- KR 45.9.1/17 MKR uttalelse: En pilgrimsvandring for rettferdighet og fred: Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdighet og fred i Palestina og Israel 2018-2020
- KR 45.9.1/17 MKR uttalelse: Norsk asylpolitikk og humanitære verdivalg - tvangsretur av unge afghanere en målestokk for våre verdivalg
- KR 45.10/17 Protokoll fra UKM 2017
- KR 45.11/17 Foreløpig protokoll samisk kirkeråd 30.11 – 1.12.2017
- KR 45.12/17 Protokoll Bispemøtet mars 2017
- KR 45.13/17 Protokoll Bispemøtet oktober 2017

KR 45/17 Vedtak:

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KR 46/17 Høring - forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)

Sammendrag

Kulturdepartementet sendte 28. september 2017 et forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) på bred høring med høringsfrist 31. desember 2017. Forslaget innebærer en samlet revisjon av lovgivning og tilskuddsordninger for Den norske kirke og de øvrige tros- og livssynssamfunnene. Det er foreslått en nedbygging av paragrafene om Den norske kirke i lovgivningen, fra 41 paragrafer i dagens kirkelov, til ni paragrafer i et eget kapittel i forslaget til en felles tros- og livssynssamfunnslov.

Forslaget til ny tros- og livssynssamfunnslov er en oppfølging av en skrittvis utvikling av forholdet mellom staten og Den norske kirke, med grunnlovs- og lovendringer i 2012, og lovendringer i 2013 og 2016/2017. Forslaget fra departementet bygger på innspill Kirkemøtet hadde i 2015 til behovet for lovregulering om Den norske kirke, jf. sak KM 11/15.

I forslag til vedtak er det formulert et utkast til høringsuttalelse som har tatt utgangspunkt i et høringskjema departementet har utarbeidet. I saksorienteringen blir hvert tema behandlet nærmere, med et forslag til konklusjon i form av hva det foreslås at Kirkerådet skal uttale seg om til høringen.

Etter kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a) er det lovfestet at Kirkemøtet skal gis anledning til å gi uttalelse i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige område. I etterkant av høringen høsten 2017, tar departementet sikte på å foreta en oppsummering av høringen som vil foreligge til Kirkemøtets behandling av saken våren 2018. Det foreslås at enkelte spørsmål overlates til Kirkemøtet å ta stilling til.

Rådets behandling:

Ole Kristian Bonden fremmet forslag om å endre punkt 1 til:

Kirkerådet viser til at Kirkemøtet har gått inn for at Stortinget bør regulere Den norske kirke i en egen lov (KM 11/15).

I Grunnlovens § 16 er det bestemt at «Den norske kirke, ...forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten. Nærmere bestemmelser om Kirkens ordning fastsettes ved Lov.» Mens loven for de andre tros- og livssynssamfunn først og fremst handler om «understøttelse på lik linje», skal grunnleggende rammebestemmelser for Den norske kirkes ordning fastsettes ved lov.

Det er da å forvente at denne loven skal beskrive premissene og vilkårene for at Den norske kirke kan være den folkekirken Stortinget har bedt om. Når Stortinget selv ber et trossamfunn om å være «folkekirke», må Stortinget selv gi uttrykk for hvordan Den norske kirke kan fylle denne oppgaven. Når bestemmelsene om folkekirken bare gjøres til et kapittel i en lov om trossamfunn for å «forenkle» og ivareta «likebehandling» med de andre trossamfunnene, ser dette bort fra den forskjell grunnloven selv setter mellom trossamfunnene og folkekirken. Grunnlovens intensjon om at det skal finnes en folkekirke, ivaretas best med en egen lov.

Ved prøveavstemning falt det mot 1 stemme

Kjersti Brakestad Boge fremmet forslag om å sette inn et nytt andre avsnitt i punkt 4. Nåværende avsnitt to blir avsnitt tre:

Det er viktig å sikre barns rett til å tro, jf. Barnekonvensjonen artikkel 14 og opplæring i tro. Barn må ha rett til å delta i religiøse riter og tradisjoner – ikke bare rett til å bli hørt.

Vedtatt å ta inn

Harald Hegstad fremmet forslag om å et nytt annet avsnitt i punkt 18:

Kirkerådet konstaterer at departementet har valgt å beholde en del bestemmelser om Kirkemøtets oppgaver og myndighet, men ikke når det gjelder soknet. Dette kan skape et inntrykk av ubalanse i lovens omtale av de to nivåene. En nærmere beskrivelse av oppgaver for soknet kan også ha betydning for innholdsbestemmelsen av det offentliges forpliktelse til å finansiere soknets virksomhet. Kirkerådet mener derfor det kan være grunn til etter første setning i § 9 å ta inn en beskrivelse av soknets oppgaver, f.eks. slik det finnes i den svenske kirkeloven: «Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.».

Vedtatt å ta inn

Harald Hegstad fremmet forslag om å sette inn et nytt andre og tredje avsnitt i punkt 19. Nåværende andre avsnitt blir avsnitt fire:

Kirkerådet vil foreslå at det vurderes å presisere i lovteksten at det er i egenskap av Den norske kirkes øverste representative organ at Kirkemøtet gir bestemmelser for organisering etc., og ikke som organ for Den norske kirke som nasjonalt rettssubjekt. Dette kan f.eks. gjøres gjennom å hente inn igjen formuleringen fra nåværende kirkelov § 24 om Kirkemøtet som «øverste representative organ i Den norske kirke».

Kirkerådet forutsetter at de organer som opprettes i medhold av lov til å ivareta rettssubjektenes oppgaver, vil ha samme rettslige handleevne som om de var opprettet ved lov og at organenes rettslige kontinuitet er sikret i forbindelse med lovendringen. Departementet bes klargjøre dette.

Vedtatt å ta inn

Harald Hegstad fremmet forslag om å ta inn et nytt andre avsnitt i punkt 19 a:

Merknaden i punkt 19 om at det i lovteksten bør presiseres i hvilken egenskap Kirkemøtet opptrer i slike saker, gjelder tilsvarende for liturgimyndigheten.

Vedtatt å ta inn

Anne Berit Evang fremmet forslag om et nytt andre avsnitt i punkt 20:

Kirkerådet mener at det bør lovfestes at det skal være kirke i hvert sokn, men uten at det trenger å utløse en plikt for kommune eller stat til å bære kostnadene med bygging av ny kirke i samband med sokneregulering. Allikevel mener Kirkerådet at en bestemmelse i loven som fastslår at det skal være kirke i hvert sokn, kan bidra til å sikre Den norske kirkes landsdekkende karakter.

Vedtatt å ta inn

Kristin Gunleiksrud Raaum fremmet forslag om et nytt tredje avsnitt i punkt 20:

Kirkerådet støtter at Kirkemøtet fastsetter bestemmelser om kirkebygg, men vil understreke at forvaltningsansvaret fortsatt skal ligge hos eier av kirkebygget. Kirkebyggene representerer store kulturminneverdier, og endringer i det kirkelige lovverket må følges opp med en tydeligere statlig kulturminnepolitikk overfor kirkebygg. Staten må ta et større finansielt ansvar for kirkebygg med store kulturminneverdier, og det må etableres ordninger som kan erstatte dagens listeføring av kirker.

Vedtatt å ta inn

Jan Olav Olsen fremmet forslag om å endre punkt 22 til å lyde:

Kirkerådet viser til at det i Den norske kirke er lite ønskelig å innføre en medlemskontingent. Dette henger blant annet sammen med et prinsipp om at det ikke skal være andre krav eller kriterier enn dåpen for å være medlem i Den norske kirke. Den norske kirke kan som eget trossamfunn selv avgjøre om/når en ønsker å innføre medlemskontingent. Siste punktum i § 12 bør utgå.

Vedtatt å ta inn

Karin-Elin Berg fremmet forslag om å en ny siste setning i punkt 27:

Det er urimelig at en kommune med fylkesmannens godkjenning ensidig kan frata et kirkelig organ vesentlige arbeidsoppgaver og ansvar.

Vedtatt å ta inn

Linn Strømme Hummelvoll fremmet forslag om å bytte ut punkt 28 med:

Gravplassforvaltning er en oppgave kirken gjør på vegne av storsamfunnet. Kirkerådet støtter derfor forslaget om at det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kapittel 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24.

Forslaget falt mot to stemmer

Karin-Elin Berg fremmet forslag om et nytt andre avsnitt under punktet Rett til permisjon fra arbeid for å utføre verv:

For at kirken skal kunne oppfylle sin lovpålagte forpliktelse til å være demokratisk, må det sikres en bred representasjon og at medlemmer i alle aldre og livssituasjoner har mulighet til å stille til valg og sitte med verv. Det er derfor Kirkerådets oppfatning at en slik videreføring av retten til fri fra arbeid for verv i Den norske kirke, knytter seg til forhold som i særlig grad gjelder Den norske kirke og dermed ikke innebærer en usaklig forskjellsbehandling i forhold til andre tros- og livssynssamfunn.

Vedtatt å ta inn

Administrasjonen endret innstilling på punktet Medlemskrav for kirkelige ansatte og ombud:

Kirkerådet registrerer at særbestemmelsen om det kirkelige medlemskravet i kirkeoven § 29 først ledd ikke foreslås videreført. Kirkerådet mener at Den norske kirke, så vel som andre tros- og livssynssamfunn, i utgangspunktet bør ha en lovbestemt rett til å kreve medlemskap for tilsatte og ombud.

Vedtatt å ta inn

KR 46/17 Vedtak:

Kirkerådet vedtar følgende høringsuttalelse til høringen om forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven):

Innledning

Kirkerådet for Den norske kirke viser til høringsbrev 28. september 2017 og vedlagt høringsnotat datert 25. september 2017 med forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). Kirkerådet er fornøyd med at departementet sikter mot å legge frem en lovproposisjon i samsvar med Kirkemøtets vedtak om at etableringen av et nytt, selvstendig rettssubjekt for Den norske kirke må følges opp av en ytterligere selvstendigjøring av kirken og ved at statens særskilte lovregulering om Den norske kirke blir nedbygget. Kirkerådet støtter i hovedsak lovforslaget.

Kirkerådet er tilfreds med at lovforslaget har som formål å oppdatere og forenkle dagens rettslige regulering og finansiering av Den norske kirke og de øvrige tros- og livssynssamfunnene, som i større grad likebehandler samfunnene. Kirkerådet er fornøyd med at høringsnotatet anerkjenner betydningen av Den norske kirke spesielt og tro og livssyn i samfunnet generelt.

Kirkerådet deler departementets forståelse av at Grunnloven § 16 forplikter staten til å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk og etablerer en særlig relasjon mellom staten og Den norske kirke, hvor staten har en særlig understøttelsesplikt overfor Den norske kirke som folkekirke og særlige forventninger rettet mot Den norske kirke, samtidig som andre tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.

1. Forslag om at dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

Kirkerådet viser til at Kirkemøtet tidligere har gått inn for at Stortinget bør regulere Den norske kirke i en egen lov. Kirkerådet har merket seg departementets konklusjon og tilbakemeldinger fra andre tros- og livssynssamfunn, og vil derfor ikke problematisere at kirkeloven blir tatt inn i én felles og helhetlig lov om tros- og livssynssamfunn. Kirkerådet er enig i at de materielle vurderingene av reguleringsbehovet vil være det samme enten «kirkeparagrafene» gis i en egen lov eller i et eget kapittel i en felles lov.

2. Lovens formål

Kirkerådet finner at lovens formål, som skal dekke både bestemmelsene om Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, er hensiktsmessig. Kirkerådet støtter forslaget og anser en slik formålsbestemmelse som viktig.

3. Forslag om at loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

Kirkerådet gir sin tilslutning til forslaget om at loven skal definere tros- og livssynssamfunn i tråd med lovutkastet § 1 annet og tredje ledd.

4. Forslag om at den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

Kirkerådet er enig i at forrangsbestemmelsen for Den norske kirke bør oppheves. Kirkerådet mener forslaget, sett i sammenheng med alderskravet på 15 år for å telle som tilskuddsberettiget medlem, ikke tilstrekkelig anerkjenner barns tro og livssyn. I stedet kan det skape et inntrykk av at tro er et forbehold for voksne, noe Kirkerådet mener er uheldig. Kirkerådet går imot forslaget om at den lovregulerte ordningen med barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves.

Det er viktig å sikre barns rett til å tro, jf. Barnekonvensjonen artikkel 14 og opplæring i tro. Barn må ha rett til å delta i religiøse riter og tradisjoner – ikke bare rett til å bli hørt.

Kirkerådet mener at tros- og livssynssamfunn uansett bør ha lovhjemmel til å få opplysninger om medlemmers barn også før disse er meldt inn som medlemmer, slik at tros- og livssynssamfunn kan invitere medlemmers barn til dåp, trosopplæring mv. Dette er viktig for å kunne ivareta Den norske kirkes rolle som folkekirke. Kirkerådet antar at en slik ordning, av personvern hensyn, krever hjemmel i lov.

4 a) Forslag om regulering av inn- og utmelding av tros- og livssynssamfunn

Kirkerådet støtter at bestemmelsen om at den som er over 15 år kan melde seg inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn videreføres. Videre støtter Kirkerådet forslaget om å

harmonisere bestemmelsene i trossamfunnsloven med barneloven og barnekonvensjonens bestemmelser om barnets rett til å bli hørt i saker som gjelder deres religiøse tilhørighet.

Kirkerådet er enig i forslaget om at barn som har fylt 12 år, må gi samtykke til inn- og utmelding.

Kirkerådet støtter forslaget om at tros- og livssynssamfunnene selv fastsetter vilkår for medlemskap og fremgangsmåte for innmelding i samfunnet, slik at loven fortsatt skiller mellom krav knyttet til medlemskap etter samfunnets interne regler og lovgitte krav til medlemskap som utløser en rett til tilskudd etter loven. Kirkerådet anser det som hensiktsmessig å presisere i loven at utmelding alltid skal kunne skje skriftlig, slik det i dag er gjort i kirkeloven § 3 nr. 8.

5. Forslag om å sette som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

Kirkerådet går imot et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år. Kirkerådet har forståelse for at staten ønsker å forenkle tilskuddsordningen gjennom å innføre et antallskrav, men mener at et antallskrav på 500 medlemmer over 15 år er for høyt. Kirkerådet går derfor inn for at det ikke fastsettes et antallskrav høyere enn 100 medlemmer, uten et alderskrav. Tilhørende bør også telle med, jf. ovenfor. Kirkerådet støtter forslaget om at det blir opp til Kongen å gi nødvendige overgangsbestemmelser.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

Dersom det settes et krav om et antall medlemmer over 15 år for registrering av tros- og livssynssamfunn, mener Kirkerådet at det er viktig at det åpnes for at lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap.

7. Forslag om at det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

Dersom det settes et krav om et antall medlemmer over 15 år for registrering av tros- og livssynssamfunn, mener Kirkerådet det er viktig at det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller.

8. Forslag om at et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett

Kirkerådet støtter forslaget om at et tros- eller livssynssamfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett. For øvrig vises det til Kirkerådets vurdering av krav for registrering ovenfor.

9. Forslag om at staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

Kirkerådet gir av forenklingshensyn sin tilslutning til forslaget om at staten overtar kommunenes finansieringsansvar for tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.

10. Forslag om at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

Kirkerådet mener at tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes uten at det innføres et alderskrav for tilskudd. Kirkerådet viser i denne sammenheng til at Kirkerådet mener at tilhørighetsordningen, med unntak av forrangsbestemmelsen, bør videreføres. Kirkerådet mener at det er mer naturlig at barn av trossamfunnets medlemmer hører til et trossamfunn, enn at de ikke gjør det.

11. Forslag om at satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

Kirkerådet gir sin tilslutning til forslaget om at satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke og at Den norske kirkes medlemstall ikke lenger inngår som en faktor i beregningen. Kirkerådet legger til grunn at staten over tid foretar analyser og setter inn eventuelle tiltak som sikrer en økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

12. Forslag om at tilskudd til investeringer i Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

Kirkerådet viser til at dagens bestemmelser om hvilke utgifter til antikvarisk vedlikehold av kirkebygg som skal holdes utenom tilskuddsgrunnlaget til andre tros- og livssynssamfunn, har vært vanskelig å operasjonalisere. Derfor støtter Kirkerådet departementets forenklingsegrep hvor det fastsettes at investeringskostnader til kirkebygg fra før 1900 skal kunne holdes utenom grunnlaget. Kirkerådet viser til at antallet kirker som omfattes av lovforslaget, er om lag det samme som det antallet kirker som omfattes av de gjeldende bestemmelsene. Av hensyn til likebehandling, anbefaler Kirkerådet at departementet også legger til rette for at andre tros- og livssynssamfunn kan få tilskudd til gudshus fra før 1900.

13. Forslag om at tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

Kirkerådet støtter at oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige, ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Kirkerådet viser samtidig til at andre tros- og livssynssamfunn også kan motta tilskudd

for oppgaver de utfører på vegne av det offentlige, men at disse utgiftene faller utenfor tros- og livssynssamfunnslovens virkeområde.

14. Forslag om at tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

Kirkerådet støtter at utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling, ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Kirkerådet viser til at dette i første rekke vil være tilskudd begrunnet i avviklingen av tjenestebolig- og bopliktordningen for prestene i Den norske kirke, tilskudd til den delen av Den norske kirkes pensjonspremie som gjelder pensjonsrettigheter som kirkens tilsatte har opptjent som tjenestemenn i staten og tilskudd til kirkevalgene hvert fjerde år. Kirkerådet støtter at Kongen i forskrift kan gi nærmere bestemmelser om fastsetting av tilskuddssatsen, herunder presisere hva som ikke skal medregnes i reguleringsgrunnlaget.

15. Forslag om at samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

Kirkerådet støtter intensjonen i forslaget om at samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet, men mener det er noe uklart om dette vil kunne få noen innvirkning på norske tros- og livssynssamfunn som samarbeider med sitt søsterrossamfunn eller andre partnere som får statlig støtte i aktuelle land.

15 a) Forslag om andre vilkår for tilskudd

Kirkerådet er prinsipielt skeptisk til å innføre vesentlig skjerpede vilkår for tilskudd, men deler vurderingen av at det er grunn til å presisere det grunnleggende vilkåret i dagens lovgivning om ikke å krenke «rett og moral» eller «rett og sømd». Samtidig bør dette gjøres på en måte som ikke oppleves som stigmatiserende eller mistenkeliggjørende for tros- og livssynssamfunn.

Kirkerådet er av den oppfatning at tros- og livssynssamfunn selvfølgelig skal følge norsk lov, men finner det betenkelig at det skal lovfestes noen særlige krav knyttet til dette, da det er en selvfølge. En slik lovfesting kan oppleves stigmatiserende og mistenkeliggjørende. Kirkerådet vil også peke på at det fremstår som noe uklart hva som kan regnes som noe et tros- og livssynssamfunn – som sådan – gjør, for eksempel når det «begår alvorlige lovbrudd». En kan for eksempel se for seg at ett av om lag 1200 menighetsråd i Den norske kirke gjør en vedtak som strider mot diskrimineringslovgivningen, uten at dette etter Kirkerådets mening burde tilsi at Den norske kirke bør fratras tilskuddet av den grunn.

Kirkerådet viser for øvrig til at lovforslaget § 12 gjør vilkårene i § 6 gjeldende for Den norske kirke, men § 6 innebærer at samfunnet kan nektes tilskudd etter § 4, en paragraf som regulerer tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn enn Den norske kirke og

dermed ikke omfatter Den norske kirke. Kirkerådet legger til grunn at departementet ser nærmere på hvordan lovbestemmelsen kan utformes for å sikre at Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn likebehandles når det gjelder eventuelle vilkår.

16. og 17. Forslag om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten og om at fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

Kirkerådet støtter forslaget om å overlate til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter lov og å føre tilsyn med virksomheten og forslaget om at fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av et fylkesmannsembete.

18. Forslag om at særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

Kirkerådet støtter at det gis særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke, i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven. Kirkerådet anser dette som viktig.

Kirkerådet konstaterer at departementet har valgt å beholde en del bestemmelser om Kirkemøtets oppgaver og myndighet, men ikke når det gjelder soknet. Dette kan skape et inntrykk av ubalanse i lovens omtale av de to nivåene. En nærmere beskrivelse av oppgaver for soknet kan også ha betydning for innholdsbestemmelsen av det offentliges forpliktelse til å finansiere soknets virksomhet. Kirkerådet mener derfor det kan være grunn til etter første setning i § 9 å ta inn en beskrivelse av soknets oppgaver, f.eks. slik det finnes i den svenske kirkeloven: «Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.».

18 a) Formålsbestemmelse for kapitlet om Den norske kirke

Kirkerådet støtter at det fastsettes en formålsbestemmelse for kapittel 3 om å legge til rette for at Den norske kirke forblir en demokratisk og landsdekkende evangelisk-luthersk folkekirke. Formålsbestemmelsen svarer godt til omtalen i Grunnloven § 16 og er i tråd med Den norske kirkes målsetting om å være en demokratisk og landsdekkende evangelisk-luthersk folkekirke.

Kirkerådet foreslår samtidig at det sies noe i formålsparagrafen om Den norske kirkes særlige ansvar for å ivareta samisk kirkeliv, hvilket kan sies å være en del av Den norske kirkes ansvar som folkekirke.

Kirkemøtet har flere ganger fastslått det særskilte ansvaret som Den norske kirke har overfor samisk kirkeliv (KM 15/90, KM 2/92, KM 12/92, KM 13/97, KM 11/03, KM 07/06, KM 08/11). Målet for Den norske kirke er at samisk kirkeliv skal være livskraftig og likeverdig. En fastsettelse i formålsbestemmelsen vil derfor ikke gå utover det ansvaret som Den norske kirke allerede har. Det vil tvert imot på en positiv måte bidra til en synliggjøring av at Den norske kirke som Norges folkekirke også inkluderer det andre statskonstituerende folket i Norge.

En inkludering av samisk kirkeliv i formålsparagrafen vil også være innenfor den vurderingen som Kulturdepartementets selv har gjort i lovforslaget, der de henviser til at de har særskilte forventninger til Den norske kirke, og at denne særskilte forventningen gjør at de kan gå lenger i å lovregulere Den norske kirke dersom kirken ber om eller gir tilslutning til konkret lovregulering.

Når det i bestemmelsen står at Den norske kirke skal forbli en landsdekkende kirke, har Den norske kirke som utgangspunkt at den samiske befolkningen fortsatt skal få en likeverdig landsdekkende betjening. Konkret innebærer det at Den norske kirke bruker de tre offisielle samiske språkene. Menigheter i forvaltningsområdet for samisk språk har fulgt samelovens språkregler. Dette har vært viktig for å utvikle samisk språkarbeid i menighetene. Forvaltningsområdet for samisk språk vil fortsatt være viktig for Den norske kirke for å fremme samisk kirkeliv som likeverdig og livskraftig.

19. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

Kirkerådet er tilfreds med at lovbestemmelsen i § 10 annet ledd slår fast Kirkemøtets myndighet til å gi nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og om valg til disse. Kirkerådet viser til at dagens kirkelov bruker betegnelsen *Den norske kirke* om to ulike størrelser, trossamfunnet Den norske kirke, som omfatter alle de kirkelige rettssubjektene inkludert soknene, og rettssubjektet Den norske kirke. Det er i kraft av Kirkemøtets rolle som det øverste representative organ for hele trossamfunnet Den norske kirke, at Kirkemøtet foreslås overlatt myndigheten til å fastsette nærmere bestemmelser om kirkeordningen. Kirkerådet mener det i fremtiden ikke kan være noen andre enn Kirkemøtet som på vegne av trossamfunnet vil kunne gi bestemmelser om disse forholdene. Kirkerådet støtter samtidig og understreker at Kirkemøtet ikke skal kunne treffe vedtak eller gi instruks i enkeltsaker som det tilligger organer for soknet å avgjøre.

Kirkerådet vil foreslå at det vurderes å presisere i lovteksten at det er i egenskap av Den norske kirkes øverste representative organ at Kirkemøtet gir bestemmelser for organisering etc., og ikke som organ for Den norske kirke som nasjonalt rettssubjekt. Dette kan f.eks. gjøres gjennom å hente inn igjen formuleringen fra nåværende kirkelov § 24 om Kirkemøtet som «øverste representative organ i Den norske kirke».

Kirkerådet forutsetter at de organer som opprettes i medhold av lov til å ivareta rettssubjektenes oppgaver, vil ha samme rettslige handleevne som om de var opprettet ved lov og at organenes rettslige kontinuitet er sikret i forbindelse med lovendringen. Departementet bes klargjøre dette.

Kirkerådet er enig i at det ikke er til å unngå at Den norske kirkes egne organer vil måtte ta et større ansvar for selv å videreføre en ønsket balanse mellom ulike elementer i eller perspektiver på kirkens organisering, eller eventuelt gjøre endringer i

myndighetsfordeling mv. Kirkerådet kan ikke se at dette er noe statlige myndigheter fortsatt skal ivareta på vegne av kirken.

19 a) Liturgimyndigheten

Kirkerådet viser til at dagens lovbestemmelse om Kirkemøtets liturgimyndighet er utformet slik at liturgimyndigheten ikke forstås som tildelt Kirkemøtet av Stortinget, men bekrefter at Kirkemøtet besitter denne myndigheten i kraft av sin rolle som trossamfunnet Den norske kirkes øverste representative organ. Kirkerådet deler vurderingen at det kan være grunn til å videreføre bestemmelsen om liturgimyndighet som følge av at det i lovforslaget er lagt opp til en viss regulering av Kirkemøtets myndighet, først og fremst for å tydeliggjøre forholdet mellom soknene og Kirkemøtets myndighet.

Merknaden i punkt 19 om at det i lovteksten bør presiseres i hvilken egenskap Kirkemøtet opptrer i slike saker, gjelder tilsvarende for liturgimyndigheten.

19 b) Forslag om kirkelig stemmerett

Kirkerådet anser kirkelig stemmerett som et viktig kjennetegn på at Den norske kirke er og forblir en demokratisk evangelisk-luthersk folkekirke. Etter Kirkerådets vurdering bør kirkelig stemmerett forankres i loven. Kirkerådet gir derfor sin tilslutning til forslaget om at kirkelig stemmerett lovreguleres og at Kirkemøtet gir bestemmelser om valgbarhet, tap av valgbarhet og uttreden av kirkelige organer i tråd med lovutkastet § 11 første ledd. Bestemmelsen må etter Kirkerådets vurdering ikke være til hinder for at kirkelige organer kan beslutte å overføre stemmeretten for enkeltmedlemmer fra et sokn til et annet, eller åpne for at utelandsbosatte medlemmer får kirkelig stemmerett. Kirkerådet mener derfor at det ikke bør lovfestes et krav om at medlemmet må være bosatt i soknet for å ha kirkelig stemmerett.

19 c) Forslag om kirkevalg i nærhet av offentlige valg

Kirkerådet støtter forslaget om å videreføre bestemmelsen om at kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, offentlige valg, jf. lovutkastet § 11 annet ledd. Forslaget bidrar til å legge til rette for at det kirkelige demokratiet ivaretas i tråd med kirkeparagrafenes formålsbestemmelse. Bestemmelsen er en videreføring av de ordninger som ble fastsatt i forbindelse med demokratireformen i Den norske kirke, som var en forutsetning for de senere endringer i forholdet mellom staten og Den norske kirke. Kirkerådet understreker samtidig at dette er et forslag som medfører økonomiske konsekvenser, og forutsetter at staten viderefører et særskilt tilskudd til Den norske kirke for å kunne gjennomføre slike valg.

19 d) Forslag om prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste mv.

Den norske kirkes landsdekkende karakter tilsier, etter Kirkerådets mening, at loven bør inneholde en bestemmelse om at hvert sokn skal være betjent av prest og hvert bispedømme av biskop. For å sikre Kirkemøtets frihet til å organisere hensiktsmessige

geografiske enheter mellom soknet og bispedømmet, mener Kirkerådet at bestemmelsen ikke bør inneholde en regel om at hvert prosti skal betjenes av prost.

Kirkerådet støtter departementets forslag om å videreføre lovbestemmelsen om at prestatjenesten skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser, jf. forslag til § 14 annet ledd.

Departementet har kommet til at det ikke er nødvendig med hjemmel i lov for at Kirkemøtet kan gi regler om at en prest kan fratras retten til å utføre prestatjeneste samt gi tjenesteordninger som også kan gjelde for prester som ikke har Den norske kirke som arbeidsgiver. Kirkerådet deler denne oppfatningen og støtter at bestemmelser om dette ikke videreføres i lov.

Kirkerådet gir sin tilslutning til at realitetene i de aktuelle bestemmelsene i lovutkastet § 14 tredje og fjerde ledd i en overgangsperiode, videreføres.

19 e) Forslag knyttet til Den norske kirkes medlemsregister

Kirkerådet gir sin tilslutning til at det tas inn en særskilt bestemmelse om Den norske kirkes medlemsregister. Medlemsregisterets størrelse og forhold til personopplysningsloven tilsier etter Kirkerådets vurdering at det bør gis en tydelig lovhjemmel for registeret. Kirkerådet ber departementet vurdere hvorvidt det i medlemsregisterets lovhjemmel også kan inkluderes en rett til å få opplysninger fra Folkeregisteret om familierelasjoner og foreldreansvar, slik at inn- og utmelding også av barn kan gjøres gjennom Den norske kirkes nettbaserte selvbetjeningsløsning. Av forenklingshensyn og for å sikre at kirkens medlemmer selv kan få løst sine behov gjennom elektroniske selvbetjeningsløsninger er en slik lovhjemmel ønskelig. Kirkerådet viser til at medlemsregisteret etter dagens situasjon er unntatt konsesjonsplikt etter vedtak fra Datatilsynet etter dagens personopplysningslov § 33 tredje ledd. Kirkerådet ber departementet særlig vurdere om den nye personvernlovgivningen fra mai 2018 medfører behov for enkelte endringer i den foreslåtte bestemmelsen.

20. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

Kirkerådet gir sin tilslutning til at lovbestemmelsen om at kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag, videreføres. Kirkerådet er enig i at Kirkemøtet bør gis hjemmel til å gi regler som erstatter bestemmelsene i dagens kirkelov §§ 18–21 om krav til kirke, forvaltning av kirke og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder betaling for bruk.

Kirkerådet mener at det bør lovfestes at det skal være kirke i hvert sokn, men uten at det trenger å utløse en plikt for kommune eller stat til å bære kostnadene med bygging av ny kirke i samband med sokneregulering. Allikevel mener Kirkerådet at en bestemmelse i loven som fastslår at det skal være kirke i hvert sokn, kan bidra til å sikre Den norske kirkes landsdekkende karakter.

Kirkerådet støtter at Kirkemøtet fastsetter bestemmelser om kirkebygg, men vil understreke at forvaltningsansvaret fortsatt skal ligge hos eier av kirkebygget. Kirkebyggene representerer store kulturminneverdier, og endringer i det kirkelige lovverket må følges opp med en tydeligere statlig kulturminnepolitikk overfor kirkebygg. Staten må ta et større finansielt ansvar for kirkebygg med store kulturminneverdier, og det må etableres ordninger som kan erstatte dagens listeføring av kirker.

20 a) Forslag om at forbudet mot bygging nærmere kirke enn 60 meter i spredtbygd område ikke videreføres

Kirkerådet går inn for det videreføres et forbud mot bygging nærmere kirke enn 60 meter i spredtbygd område, men at det åpnes for at Kirkemøtet eller det organ Kirkemøtet bestemmer kan gi tillatelse, i stedet for departementet. Kirkerådet viser til at kirkebyggene er offentlige stedskapende arkitekturmonumenter, og kan ha en særlig plass i kulturlandskapet, ikke minst i spredtbygde områder. En bestemmelse som sikrer kirkebyggene fra «innbygging» og som gir en viss bebyggelsesmessig skjerming handler om vern og utvikling av steders karakter og identitet. Erfaring viser at disse hensynene er under sterkt press mange steder, og Kirkerådet kan vanskelig se at det er kulturpolitisk grunnlag for å fjerne slike vernebestemmelser. I en situasjon hvor departementet overlater bestemmelser om kirkebygg til Kirkemøtet, finner Kirkerådet det ikke naturlig at departementet fortsatt skal ha denne myndigheten.

21. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova skal gjelde for kirkelige organer

Kirkerådet gir sin tilslutning til forslaget om at det overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova skal gjelde for kirkelige organer. Kirkerådet anbefaler samtidig at offentleglova § 25 tredje ledd oppheves, da det ikke lenger er naturlig at offentleglova gir særskilte bestemmelser knyttet til tilsetting av biskoper.

Ettersom grensene for Stortingets lovgivningsmyndighet om Den norske kirke kan være uklare, blant annet på grunn av Den norske kirkes tros- og livssynsfrihet, støtter Kirkerådet at det fastsettes en særlig saksbehandlingsregel som sikrer at Kirkemøtet gis mulighet til å uttale seg om forslag til vesentlige endringer i den særlige lovgivningen om Den norske kirke.

22. Forslag om at det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

Kirkerådet viser til at det i Den norske kirke er lite ønskelig å innføre en medlemskontingent. Dette henger blant annet sammen med et prinsipp om at det ikke skal være andre krav eller kriterier enn dåpen for å være medlem i Den norske kirke. Den

norske kirke kan som eget trossamfunn selv avgjøre om/når en ønsker å innføre medlemskontingent. Siste punktum i § 12 bør utgå.

23. Forslag om at bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

Kirkerådet gir sin tilslutning til at soknenes og Den norske kirkes rettslige handleevne videreføres gjennom lovutkastet § 9 annet ledd.

Kirkerådet støtter at Kirkemøtet opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, og menighetsrådet på vegne av soknet, når det ikke er fastsatt i medhold av § 10 annet ledd at myndigheten er lagt til et annet organ.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet fortsatt selv vil kunne opprette kategorialmenigheter og eventuelt valgmenigheter som vil være å anse som egne rettssubjekter, også uten hjemmel i lov tilsvarende gjeldende kirkelov § 2 siste ledd. Dersom det er tvilsomt om disse vil være å anse som rettssubjekter, ber Kirkerådet departementet å vurdere hvordan disse enhetene kan ivaretas i en ny lovgivning.

23 a) Forslag om å videreføre bestemmelsen om at soknet er Den norske kirkes grunnenhet og ikke kan løses fra denne

Kirkerådet støtter at det fortsatt fastsettes i lov at soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og ikke kan løses fra denne.

24. Kommunal eller statlig finansiering av Den norske kirke

Kirkerådet viser til at departementet foreslår to alternativer for finansiering for Den norske kirke. Kirkerådet har ikke tatt stilling til hvilket av disse det vil gå inn for, men finner det mest hensiktsmessig å overlate vurderingen til Kirkemøtet når det skal uttale seg til lovforslaget i henhold til kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav a). Samtidig viser Kirkerådet til at Kirkemøtet i 2015 gikk inn for at det kommunale finansieringsansvaret for den lokale kirke bør videreføres. Kirkerådet ber imidlertid departementet å vurdere nærmere en mellømløsning, hvor staten overtar ansvaret for å finansiere kirkelig virksomhet lokalt, herunder sørge for at soknene har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger og tilstrekkelig administrativ hjelp, men hvor kommunenes ansvar for finansieringen av tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg videreføres, i tråd med flertallet i NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke.

Videre mener Kirkerådet at ansvaret for finansiering av kirkebygg, dersom det forblir i kommunen, bør suppleres med etableringen av en statlig finansiert kirkeantikvarisk kompensasjon etter mønster fra Sveriges *kyrkoantikvariska ersättningen*. Kirkerådet mener staten må ta et tydelig ansvar for å bidra til sikring og vedlikehold av kirkebygg med store kulturminneverdier.

24 a) Forslag knyttet til finansiering av Den norske kirke som er uavhengig av alternativene med kommunal eller statlig finansiering

Kirkerådet støtter at bestemmelsene om at regnskapsloven gjelder for rettssubjektet Den norske kirke om ikke departementet har fastsatt andre bestemmelser i forskrift og at et soken ikke kan tas under konkurs eller åpne gjeldsforhandlinger etter konkursloven, videreføres. Av hensyn til likebehandling med andre tros- og livssynssamfunn, gir Kirkerådet sin tilslutning til at vilkår for tilskudd etter lovforslaget § 6 skal gjøres gjeldende tilsvarende for Den norske kirke. Det vises i den sammenheng til merknaden ovenfor om § 6. Kirkerådet merker seg at forslaget vil innebære at regnskapsloven også vil gjelde for soknene.

24 b) Finansiering og forvaltningsområdet for samisk språk

For å kunne videreutvikle sitt arbeid med samisk språk i menighetene i forvaltningsområdet for samisk språk vil Kirkerådet understreke at det er viktig for Den norske kirke at tospråklig tilskudd fra Sametinget videreføres.

25. Forslag om at vigselfrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres

Kirkerådet støtter at tros- og livssynssamfunn fortsatt skal ha vigselfrett.

Ekteskapsloven § 13 første ledd er en videreføring av dagens paragraf, med unntak av at siste ord «menighet» er byttet ut med «samfunnet». Denne endringen medfører imidlertid at annen del av setningen blir en gjentakelse av den første, ettersom «samfunnet» i forslaget antas å spille tilbake på «tros- eller livssynssamfunn». I dagens lov antar Kirkerådet at loven mener den lokale menighet/avdeling. Dette støttes av Norsk lovkommentar, hvor det heter: «Med menighet siktes det også til stedlig organisasjon». Kirkerådet har derfor følgende forslag til endring:

En vigselfer som nevnt i § 12 bokstav a, kan nekte å foreta vigself dersom minst en av brudefolkene ikke er medlem av tros- eller livssynssamfunnet.

For øvrig slutter Kirkerådet seg til den foreslåtte § 13 i ekteskapsloven.

26. Forslag om at den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og -forvaltning skal videreføres som normalordning

Kirkerådet støtter at den lokale kirke fortsatt skal ha ansvaret for gravplassforvaltningen og slutter seg til departementets vurderinger på side 204, og vil legge til at dagens gravferdsforvaltning blir ivaretatt på en profesjonell måte, og fungerer i de fleste tilfeller meget godt. Kirkerådet oppfatter videreføringen av den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og -forvaltning som viktig.

26 a) Forslag om statistikkjhemmel for rapportering på gravplassfeltet

Kirkerådet er enig i at det bør gis hjemmel i lov som åpner for at det kan kreves rapportering for å få bedre kunnskap på gravferdsfeltet, men understreker at rapporteringen ikke bør bli mer byrdefull for lokal gravferdsmyndighet enn nødvendig. Kirkerådet viser til at departementet gjennomgående foreslår betegnelsen «lokal gravplassmyndighet», med unntak av forslaget til § 23 nytt fjerde ledd, hvor «lokal gravplassforvaltning» benyttes. Kirkerådet antar at departementet vurderer begrepsbruken nærmere i det videre lovtekniske arbeidet med lovforslaget.

27. Forslag om at fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen

Kirkerådet er uenig i forslaget om at fylkesmannen etter søknad fra kommunen ved forskrift kan treffe vedtak om at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven skal overføres kommunen. Endringsforslaget svekker i vesentlig grad hovedordningen med at soknet er lokal gravplassmyndighet. En ordning som den som er foreslått, vil i realiteten avskjære soknet fra noen innflytelse på hvorvidt organet for soknet skal videreføre gravferdsmyndigheten eller om den skal overføres til kommunen. Kirkerådet ønsker derfor prinsipalt å videreføre dagens ordning, hvor en overføring skjer på grunnlag av en avtale, der begge parter er enige. Subsidiært forutsetter Kirkerådet at soknet og andre berørte instanser alltid skal gis anledning til å uttale seg ved en søknad om overføring som følge av at vedtaket skjer ved forskrift. Det er urimelig at en kommune med fylkesmannens godkjenning ensidig kan frata et kirkelig organ vesentlige arbeidsoppgaver og ansvar.

28. Forslag om at det ansvaret bispedømmerrådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn

Ettersom normalordningen legger opp til at et kirkelig organ fortsatt skal ha forvaltningen på vegne av det offentlige, synes det mest logisk at et annet kirkelig organ også kan ivareta en kontrollfunksjon. Det vil dessuten i de fleste tilfelle være slik at gravplassen, i tillegg til å være eid av soknet, ligger i tilknytning til et kirkebygg. Gravplassen omkranser kirken og tiltak som berører gravplassen har derfor ofte konsekvenser for kirken og motsatt. Dette tilsier at et kirkelig organ uansett bør ha en rolle i vesentlige endringer på gravplassen. Det samme gjelder ved fastsettelse av vedtekter for gravplassen.

Kirkerådet mener at enkeltvedtak truffet av gravplassmyndigheten etter gravplassloven eller i medhold av loven, fortsatt bør kunne påklages til det organ som etter Kirkemøtets beslutning opptrer som klageorgan etter gravplassloven, da det etter Kirkerådets mening er unaturlig at Fylkesmannen skal settes i et overordningsforhold til lokale kirkelige organer. Subsidiært bør myndigheten etter gravplassloven §§ 4 første ledd og 21 første ledd videreføres hos et kirkelig organ, mens myndigheten som klageorgan på enkeltvedtak kan overføres til fylkesmannen.

Kirkerådet vil peke på at lovforslaget § 24 første ledd er noe uklart som følge av at leddet benytter begrepene «gravplassmyndigheten eller kommunen». Kirkerådet antar at kommunen vil være å anse som gravplassmyndighet etter en eventuell overføring av gravplassmyndigheten fra et kirkelig organ til kommunen.

28 a) Forslag om å videreføre kremasjonsavgift

Kirkerådet finner det uheldig at kremasjonsavgiften foreslås videreført. Dette oppfattes som en urettferdig avgift som opprettholder en umotivert forskjell mellom to former for gravferd. Kirkerådet merker seg at departementet vedgår at dette av de fleste oppfattes som urettferdig og at det er rent fiskale argument som brukes for å opprettholde avgiften. Kirkerådet finner det urimelig at en bestemt del av gravferdsprosessen skal isoleres fra helheten og gjøres til gjenstand for brukerbetaling. Ytterligere urimelig blir det når denne avgiften varierer fra kommune til kommune. Kirkerådet anbefaler derfor at utgifter til bygging og drift av krematorier finansieres på annen måte.

Andre spørsmål

Opplysningsvesenets fond

Departementet bebuder en egen stortingsmelding om Opplysningsvesenets fond, der ett blant flere sentrale drøftingstema vil være «om Den norske kirke bør få overført alle fondets verdier eller om fondets eiendommer bør fordeles mellom staten og Den norske kirke». I samband med utarbeidingen av meldingen skriver departementet at det vil «ha nær kontakt med og innhente synspunkter fra ulike instanser, deriblant Den norske kirke». Kirkerådet ser frem til å benytte seg av denne anledning. Som departementet er kjent med har både Kirkemøtet, Kirkerådet, Bispemøtet og andre kirkelige instanser ved enhver leilighet fremholdt at fondet ikke tilhører staten men Den norske kirke. Uaktet dette mener Kirkerådet at det fremtidige eierforhold må finne sin løsning gjennom politiske drøftelser. Men disse drøftelser må bygge på mer nyanserte rettslige betraktninger enn de Lovavdelingen har frembudt i sine uttalelser fra henholdsvis 2000 og 2017.

Overføringer fra Opplysningsvesenets fond til Den norske kirke blir i dag medregnet i beregningsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Kirkerådet betrakter fondets verdier som tilhørende Den norske kirke og er nå som før derfor kritisk til at bidrag fra fondet blir tatt med i grunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

Rett til permisjon fra arbeid for å utføre verv

For at Den norske kirkes skal kunne forbli en demokratisk folkekirke bør det, etter Kirkerådets mening, videreføres en rett til fri fra arbeid for valgte medlemmer i Den norske kirkes organer. Kirkerådet mener dette bør lovfestes i lovutkastet § 11.

For at kirken skal kunne oppfylle sin lovpålagte forpliktelse til å være demokratisk, må det sikres en bred representasjon og at medlemmer i alle aldre og livssituasjoner har

mulighet til å stille til valg og sitte med verv. Det er derfor Kirkerådets oppfatning at en slik videreføring av retten til fri fra arbeid for verv i Den norske kirke, knytter seg til forhold som i særlig grad gjelder Den norske kirke og dermed ikke innebærer en usaklig forskjellsbehandling i forhold til andre tros- og livssynssamfunn.

Medlemskapskrav for kirkelige ansatte og ombud

Kirkerådet registrerer at særbestemmelsen om det kirkelige medlemskravet i kirkeloven § 29 først ledd ikke foreslås videreført. Kirkerådet mener at Den norske kirke, så vel som andre tros- og livssynssamfunn, i utgangspunktet bør ha en lovbestemt rett til å kreve medlemskap for tilsatte og ombud.

Ikke-videreføring av enkelte bestemmelser i trossamfunnsloven

Kirkerådet er enig i at det ikke er nødvendig å videreføre bestemmelsene i dagens trossamfunnslov §§ 2, 4, 12 og 20.

Rett til fri ved høytider

Departementet foreslår den som har andre religiøse høytider enn de offentlige helligdagene vil ha rett til fri fra arbeid, skolegang, obligatorisk undervisning ved universitet og høyskole, tjenesteplikt og lignende i opptil to selvvalgte dager hvert år i forbindelse med høytider etter vedkommendes religion. Kirkerådet støtter at personer skal ha rett til slik fri, men to selvvalgte dager er etter Kirkerådets vurdering for lite, og Kirkerådet vil derfor gå inn for at retten utvides med noen dager.

Politiattest

Kirkerådet mener det er viktig at Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn skal kunne kreve fremleggelse av barneomsorgsattest av person som lønnet eller ulønnet skal tilsettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der vedkommende vil ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige.

Livssynsavgift

Kirkerådet viser til at departementet har funnet det hensiktsmessig å få utredet et alternativ med en obligatorisk livssynsavgift for alle skatteyttere. Utredningen var etter Kirkerådets vurdering klargjørende. Kirkerådet er enig med departementet at det, blant annet med bakgrunn i utredningen, ikke er aktuelt å ta opp forslaget om en obligatorisk livssynsavgift.

Soknets tilsatte

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet i medhold av lovforslaget § 10 annet ledd vil kunne videreføre bestemmelser i kirkeordningen om at kirkelige fellestråd fortsatt skal kunne foreta tilsetting av og ha arbeidsgiveransvar for alle tilsatte som lønnes over fellestrådet budsjett.

Enstemmig vedtatt

KR 47/17 Tilsetting av ny direktør – utlysningstekst

Sammendrag

Kirkerådet skal tilsette ny direktør og har gitt arbeidsutvalget fullmakt til å gjennomføre rekrutteringsprosessen innebefattet engasjement av rekrutteringsbyrå. Kirkerådet mottok tre tilbud, det var fra Assessit, Visindi og Amrop Delphi. Ut fra definerte kriterier ble Amrop Delphi valgt. Etter møter med AU og kirkerådets leder, har byrået levert forslag til utlysningstekst.

KR 47/17 Vedtak:

Kirkerådet vedtar den vedlagte utlysningsteksten med de endringer det var enighet om i møtet.

Enstemmig vedtatt

KR 48/17 Ordning for utpeking av biskoper – 2. gangs behandling

Sammendrag

Kirkemøtet 2012 vedtok at det i det videre arbeid med kirkeordningen burde skje en fullstendig gjennomgang av regelverket for nominasjon og tilsetting av biskoper, der også alternativer for utpeking av biskoper vurderes. Fra 1. januar 2017 vil biskopene ikke lenger være tjenestemenn underlagt tjenestemannsloven, men tilsatt i Den norske kirke. Det er nå opp til Kirkemøtet å fastsette regler om hvordan biskoper skal utpekes.

Kirkerådet hadde lagt opp til at Kirkemøtet i 2016 skulle gjøre et valg om hvilken type ordning en skulle gå inn for, enten en ordning med rent bispevalg, tilsetting i et særskilt tilsettingsorgan eller tilsetting i Kirkerådet. Kirkemøtet valgte ikke å ta stilling til forslaget, men ba Kirkerådet utrede spørsmålet videre og legge det frem for

Kirkemøtet (KM 08/16).

Som en oppfølging av Kirkemøtets tidligere vedtak sendte Kirkerådet 16. desember 2016 notat om *Ordning for utpeking av biskoper* på høring til menighetsråd, proster, biskoper, bispedømmeråd, ungdomsråd i bispedømmene og andre berørte instanser.

Kirkerådet har utarbeidet tre regelforslag til de ulike ordningene for utpeking av biskoper som anses som aktuelle. På bakgrunn av høringen anbefales det at Kirkerådet går inn for en ren valgordning.

Fra behandlingen:

Harald Hegstad foreslo i paragrafen om Nominasjon (mv.) og tilsetting av preses i bispemøtet at det settes inn *to til tre* i stedet for inntil tre.

Agnes Sofie Gjeset foreslo å beholde *inntil tre* i samme sted.

Ved avstemning fikk Gjesets forslag 8 stemmer

Agnes Sofie Gjeset foreslo at ordene *I særlige tilfeller* strykes i samme paragraf

Enstemmig vedtatt

Kirkerådet voterte over følgende alternative ordninger for utpeking av biskoper:

Ren valgordning – 4 stemmer

Tilsetting ved særskilt tilsettingsorgan – 3 stemmer

Tilsetting ved Kirkerådet – 7 stemmer

Siden ingen av alternativene fikk alminnelig flertall, ble **følgende votering foretatt:**

Ren valgordning – 4 stemmer

Tilsetting ved Kirkerådet – 9 stemmer

KR 48/17 Vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fastsette følgende regler for nominasjon mv. ved tilsetting av biskoper i tråd med alternativet med tilsetting i Kirkerådet:

§ 1. Underretning om ledig bispestilling

Kirkerådet skal ved ledighet i en bispestilling i Den norske kirke underrette vedkommende bispedømmeråd om at det skal nominere kandidater til ny biskop innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Kirkerådet skal tilstrebe at parallelle nominasjons- og tilsettingsprosesser av biskoper i ulike bispedømmer unngås.

§ 2. Bispedømmerådets nominasjon

Bispedømmerådet skal innen den fastsatte fristen nominere inntil fem personer som bispedømmerådet anser som skikket til å bli tilsatt som ny biskop.

Bispedømmerådet skal før det gjør vedtak om nominasjon avholde et forberedende møte og på det grunnlag gi kandidater som vurderes nominert anledning til å uttale seg om de ønsker å motta nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest.

De enkelte medlemmer av bispedømmerådet skal, etter at rådslagning har funnet sted, avgi stemme på tre kandidater. De fem kandidatene som har fått flest stemmer, er nominert. Gyldig vedtak om nominasjon skal omfatte begge kjønn. Ved stemmelikhet for femte

kandidat, avgjøres nominasjonen av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for femte kandidat foretas loddtrekning. Dersom det er avgitt stemme på til sammen tre eller fire kandidater blir kun disse nominert.

Dersom avstemningen ikke har ledet frem til gyldig vedtak, skal det foretas ny rådslagning og ny avstemning.

Vedtak kan ikke gjøres uten at samtlige av rådets medlemmer, eventuelt varamedlemmer, er til stede i møtet. Møtet holdes for lukkede dører. Rådslagningen er hemmelig. Nominasjonen innføres i bispedømmerådets forhandlingsprotokoll. De personer som blir nominert, nevnes i alfabetisk orden. Samtlige tilstedeværende medlemmer skal underskrive protokollen.

Bispedømmerådet skal straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene.

§ 3. *Supplerende nominasjon*

Kirkerådet skal gi en frist for å stille supplerende kandidater til bispedømmerådets nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest. Minst 100 stemmeberettigede fra minimum tre forskjellige prostier, kan gå sammen om å stille kandidater. Områder utenfor bispedømmet regnes i denne sammenheng som ett prosti.

Menighetsrådsmedlemmer inngår enkeltvis i antallet stemmeberettigede som kan stille kandidater.

Supplerende kandidater må være forespurt og villige til å bli nominert samt fylle ut en oversikt om sentrale biografiske opplysninger.

Kirkerådet skal kontrollere at reglene for supplerende nominasjon er fulgt og at kandidatene oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene.

§ 5. *Stemmerett*

Følgende er stemmeberettiget i avstemningen:

- a) menighetsrådene i vedkommende bispedømme. Døves menighetsråd har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme,
- b) prester i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme. Prester i døvepresttjenesten har stemmerett ved valg av biskop i Oslo bispedømme. Prester i Den norske kirke i feltprestkorpset har stemmerett ved valg av biskop i det bispedømmet de tjenestegjør,
- c) vigslede kateketer, diakoner og kantorer i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme,
- d) prostene i de øvrige bispedømmer,
- e) ungdomsrådet i vedkommende bispedømme,
- f) representantene fra de teologiske utdanningsinstitusjoner med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet og lederne av de praktisk-teologiske utdanningene på Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Det teologiske menighetsfakultet og VID vitenskapelige høyskole,

- g) representantene fra Ungdommens kirkemøte med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet,
- h) Samisk kirkeråd har stemmerett ved rådgivende avstemning på biskop i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros, Hamar, Møre og Oslo bispedømmer.

I tvilstilfeller treffes avgjørelse om stemmerett av Kirkerådet.

§ 5. Avstemning

Kirkerådet skal sende underretning om de som er nominert etter §§ 2 og 3, til de stemmeberettigede med oppfordring om innen en frist å gi stemme til de tre personer som de anser mest skikket til å bli tilsatt som biskop. Gyldig stemme må inneholde inntil tre navn i prioritert rekkefølge. Det er også adgang til å stemme blankt.

Underretningen skal inneholde de nominertes navn i alfabetisk rekkefølge og sentrale biografiske opplysninger om hver av kandidatene. Kirkerådet skal opplyse om at nominasjonen er bindende for de stemmeberettigede.

Kirkerådet skal før avstemningsperioden begynner avholde en offentlig høring av alle nominerte kandidater. Høringen skal legge vekt på sentrale områder i biskopens tjeneste. Kirkerådet skal tilrettelegge høringen for direkte videooverføring og gjøre den offentlig tilgjengelig i avstemningsperioden.

§ 6. Avstemning i menighetsrådet

Menighetsrådets avstemning treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, der det først voteres over hvem som skal føres opp som nr. 1, dernest voteres over hvem som skal føres opp som nr. 2 og til sist voteres over hvem som skal føres opp som nr. 3.

Menighetsrådet skal holde ny stemmegivning hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt. Ved denne regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Det kan før ny stemmegivning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første stemmegivning har fått det høyeste stemmetall. Avgjørelsen treffes ved loddtrekning dersom valget fremdeles er uavgjort på grunn av stemmelikhet.

Det kan kreves skriftlig avstemning, jf. regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellestråds virksomhet § 7 nr. 5.

Resultatet av avstemningen med opplysning om stemmetall eller i tilfelle vedtak om at erklæring ikke blir avgitt, skal føres inn i møteboken. Menighetsrådet skal sende bekreftet utskrift av møteboken til Kirkerådet innen utløpet av den frist som Kirkerådet har fastsatt.

Stemmegivningen i menighetsrådet er hemmelig. Prester, kateketer, diakoner og kantorer som er stemmeberettiget etter § 4, skal ikke delta i menighetsrådets behandling av saken.

For ungdomsrådet og Samisk kirkeråd gjelder reglene i første til femte ledd tilsvarende.

§ 7. Valgoppgjør og offentliggjøring av stemmetall

Kirkerådet skal foreta opptelling og valgoppgjør. Stemmer fra menighetsrådene og ungdomsrådet skal i valgoppjøret telle 1/3, prester og andre i vigslede stillinger i det aktuelle bispedømme skal telle 1/3 og nasjonale stemmer skal telle 1/3.

Førstestemmer skal gis vektning lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3.

Kirkerådet skal uten ugrunnet opphold offentliggjøre utfallet av den rådgivende avstemningen når valgoppjøret er ferdig.

§ 9. Uttalelser

Kirkerådet skal sende melding om utfallet av avstemningen samtidig til det aktuelle bispedømmerådet og biskopene med anmodning om innen den frist Kirkerådet fastsetter, å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli tilsatt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser.

§ 9. Tilsetting av biskop

Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 10. Nominasjon mv. og tilsetting av preses i Bispemøtet

Kirkerådet skal ved ledighet i stillingen som preses i Bispemøtet underrette Bispemøtet om at det innen en frist fastsatt av Kirkerådet skal nominere inntil tre av de tjenestegjørende biskopene til stillingen. Bispemøtet kan nominere andre Bispemøtet anser som skikket til å bli ny preses i Bispemøtet.

Kirkerådet skal oppfordre de stemmeberettigede tilsatte og menighetsrådene i Nidaros domprosti, samt alle bispedømmerådene til innen en fastsatt frist å avgi stemme på de nominerte i prioritert rekkefølge. Prioriteringene skal ikke begrunnes.

På bakgrunn av avstemningen skal Bispemøtet foreta en prioritering av de nominerte. Prioriteringen oversendes Kirkerådet innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Prioriteringen skal ikke begrunnes.

Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 11. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser

Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer. Fra samme tid oppheves regler 17. april 2012 nr. 722 om nominasjon mv. ved tilsetting av biskoper.

Kirkerådet kan gi nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i dette regelverket.

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

Vedtatt med 9 mot 4 stemmer

Preses Helga Haugland Byfuglien la ved følgende protokolltilførsel:

Jeg stemte, i samsvar med vedtak i samlet BM, BM-sak 32/17, for eget tilsettingsorgan som ikke fikk flertall og avstod fra å votere for de to øvrige alternativ.

KR 49/17 Særskilte pretekster 2019/2020 og 2020/2021 etter Bispemøtets vedtak BM 35/17

Sammendrag

Bispemøtet har i oktober behandlet Kirkerådets vedtak (KR 18/17) om særskilte pretekster for 2019-2020 og 2020-2021. Bispemøtet vedtok å redusere antallet særskilte pretekster for de to kirkeårene med til sammen 3 tekster.

Kirkerådet fatter endelig vedtak i saken etter uttalelse fra Bispemøtet (BM 35/17). Av hensyn til almanakkforlagene er det ønskelig at Kirkerådet fatter vedtak i dette møtet. Kirkerådet anbefales å slutte seg til Bispemøtets vedtak.

KR 49/17 Vedtak:

Kirkerådet vedtar følgende særskilte pretekster for 2019/2020 og 2020/2021:

2019-2020

- 6. søndag i påsketiden (17. mai 2020): **Salme 127,1-3** (Hvis Herren ikke bygger huset)
- 4. søndag i treenighetstiden (28. juni 2020): **1 Kor 9, 24-27** (Jeg løper for å vinne)
- 9. søndag i treenighetstiden (2. august 2020): **Rom 8,31-39** (Han som ga sin Sønn for oss alle)
- 15. søndag i treenighetstiden (13. september 2020): **Fil 1,9-11** (Kjærlighet og dømmekraft)

2020-2021

- 4. søndag i fastetiden (14. mars 2021): **2 Kor 5,18-21** (Forsoningens tjeneste)
- Søndag før pinse (16. mai 2021): **Apg 26,1-3.20-29** (Paulus og Agrippa)
- 8. søndag i treenighetstiden (18. juli 2021): **2 Kor 8,9-15** (Denne gangen har dere overflod)
- 11. søndag i treenighetstiden (8. august 2021): **2 Mos 20,1-17** (De ti bud)
- 19. søndag i treenighetstiden (3. oktober 2021): **5 Mos 30,11-15** (Ordet er deg ganske nær)

Enstemmig vedtatt.

KR 50/17 Rapport og veivalg for Den norske kirkes kultursatsing – 2. gangs behandling

Sammendrag

I sak KR 61/13 *Styrking av kirkens kunst- og kulturarbeid* vedtok Kirkerådet at kultur skulle opp som sak på Kirkemøte innen en fem-års periode, i 2018. Saken skulle ha følgende elementer:

- Rapport om utvikling på feltet siden 2005
- Analyse av dagens situasjon
- Videre veivalg for kunst og kultur i Den norske kirke

Saksdokumentet følger denne disposisjonen.

Kapittel 1 Rapport om utvikling på feltet siden 2005

Her redegjøres det for prosessen Den norske kirke har hatt i kultursaken frem til og etter vedtak om etablering av kirkelige kunst- og kultursentre i 2005. Kirkerådet lyktes ikke i å etablere kirkelige sentre, men fikk midler i 2009-2010 til kulturrådgiverstillinger i stedet.

Kirkemøtet understreket i 2005 at Den norske kirke skulle være en offensiv aktør i det allmenne kulturliv. Derfor omtales sentrale kulturpolitiske dokumenter og forskning på kulturfeltet, men også fordi kirkens kultursatsing påvirkes av politiske endringer, jf. pågående regionreform med mulig regionalisering av kulturpolitikken.

Kapittel 2 Analyse av dagens situasjon

Norsk kirkearkitektur får stor oppmerksomhet blant annet ved å vinne ulike arkitekturpriser. Det er flere syn i og utenfor kirken på hva et kirkehus kan brukes til. Dette belyses da det er naturlig å ha en samtale om det å være kirke i dag. Revisjon av regelverk for bruk av kirker er utført.

Kirkens kultursatsing både har og trenger frivillige. Forskning viser at kirken ligger på nivå med idretten når det gjelder frivillige aktører som bruker arenaen. Kirken begynte å føre statistikk på dette området i 2014. Det er for tidlig å si noe om en trend her, men kulturfeltet viser en svært positiv og gledelig oppgang fra 2014 til 2016.

Kirkemøtet i 2005 oppfordret menighetene til å ta et bredt spekter av kunstuttrykk i bruk. Det skjer i stor grad, men det er kirkebygget med dets arkitektur og utsmykning (interiør, visuell kunst og liturgisk utstyr), kirkemusikken, konsertene og andre kulturarrangement som er fundamentet for kirken som kulturaktør. For konserter og andre kulturarrangement peker tallene oppover, mens kirkestatistikken viser en negativ trend for korvirksomhet. I nyere forskningen om kulturarenaer og kulturaktivitet, dokumenteres det at kirken bruker flere profesjonelle kunstnere enn før.

Utdanningsinstitusjonene har vist stor interesse for kunst- og kulturfeltet både i studie- og forskningsprogrammer de senere årene. Akademia, særlig de kirkelige utdanningsinstitusjonene, blir derfor en viktig dialogpart for kirken fremover om kirke,

kunst og kultur. På bakgrunn av regjeringens *Humaniora*-melding bør kirken sammen med academia være offensive i sine bidrag til satsing på humaniora-fagene fremover.

Kapittel 3 Videre veivalg for kunst og kultur i Den norske kirke

I saksforberedelsene til dette dokumentet har Kirkerådet konsultert det kirkelige miljøet på feltet for å få innspill til mulige veivalg for kirkens kultursatsing. Forslag til vedtak har tatt utgangspunkt i innkomne forslag og dokumentasjonen på kapittel 1 og 2. I hovedsak anbefales det å videreføre de veivalg som har vært gjort i etterkant av Kirkemøtebehandlingen av «Kunsten å være kirke» på Kirkemøtet i 2005 (KM 07/053). Kapitlet vurderer flere tiltak enn det som ligger i forslag til vedtak.

Det fremmes forslag om tilskudd for å styrke eksisterende kompetansenettverk og skape nye. Det anbefales at bispedømmenes kulturrådgiverne kan være/er initiativtakere og kontaktknutepunkt for å medvirke til at dette skjer. Formalisering av slike møteplasser kan gi en god synergieffekt mellom de ulike aktørene innenfor et fagfelt og styrke kirkens medvirkning i kulturlivet regionalt og lokalt.

Fra behandlingen:

Ole Kristian Bonden foreslo alternativt vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøte å fatte følgende vedtak:

1. Kirkemøtet mener at kirkemusikk, kunst og kultur fortsatt skal være et hovedsatsingsområde i kirken.
2. Kunsten å være kirke
Kirkemøtet gleder seg over arbeidet som har skjedd på kulturfeltet i Den norske kirke sine 2005. Utredningen *Kunsten å være kirke - om kirke, kunst og kultur* vil også i videre satsing være grunnlagsdokumentet i arbeidet med kirke, kunst og kultur på alle plan i Den norske kirke.
3. Fortsatt arbeide med forståelsen av kunst og kultur i kirke og samfunn
Kirkemøtet oppfordrer Kirkerådet og bispedømmerådet å legge til rette for et kontinuerlig faglig arbeid innen kunst og teologi på alle nivå i Den norske kirke.
4. Kulturrådgiverstillingene
Kirkemøtet framhever viktigheten av kulturrådgivere ved bispedømmekontorene og at det settes av ressurser til dette i arbeidet med kunst og kultur.
5. Kompetansenettverk for kultur i Den norske kirke
Kirkemøtet oppfordrer bispedømmene til å styrke eksisterende og etablere nye kompetansenettverk innen kunst og kultur. En hovedoppgave for nettverkene er å koordinere og videreformidle kompetanse, og slik styrke Den norske kirke som en attraktiv og profesjonell aktør innen norsk kulturliv. Kulturrådgivere vil være en viktig ressurs i denne nettverksbyggingen.

6. Kirken og kulturpolitikken
Kirkemøtet ber Kirkerådet om å ivareta Den norske kirkes interesser som aktør på kulturfeltet, på alle nivåer i kulturpolitiske prosesser og virkemiddelbruk.
7. Utdanningsinstitusjonene
Kirkemøtet oppfordrer utdanningsinstitusjonene til å legge inn kulturkompetanse i sine utdanningsprogram for de kirkelige utdanningsgruppene både i grunn-, etter- og videreutdanning. Kirkemøtet ber Kirkerådet følge opp dette arbeidet i kompetansekrav til de vigslede stillingene.
8. Koordinering av kultur i samisk kirkeliv
Kirkemøtet oppfordrer Kirkerådets Samisk kirkeråd sammen med Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord- Hålogaland bispedømmeråd til å styrke og koordinere satsingen på kirkelig kultur innenfor samisk kirkeliv
9. Integrering av kultur i eksisterende planverk
Kirkemøtet oppfordrer alle landets menigheter til å vedta og jevnlig oppdatere sin Plan for kirkemusikk. Kirkemøtet anbefaler alle landets menigheter å integrere kulturarbeid i alle eksisterende planverk for menigheten.
10. Styrke kirkemusikken i gudstjeneste- og kulturliv
Kirkemøtet vil framheve kirkemusikkens sentrale posisjon i kirkens gudstjeneste- og kulturliv - og kirkemusikerens sentrale rolle i dette lokalt. Kirkemøtet oppfordrer menighetene legge til rette for stillinger hvor kirkemusiker har mulighet til å utøve fri kunstnerisk virksomhet, drive korarbeid og til å samarbeid med det lokale kulturliv. (Rekrutteringsarbeid?)
11. Kirkemøtet oppfordrer menighetene til å ha en åpen holdning til kunst og kultur i kirkene.
12. Domkirkene (ny)
Kirkemøtet oppfordrer Kirkerådet øremerke tilskudd til kirkemusikalsk drift ved domkirken i alle bispedømmer, for å styrke produksjonen og bidra til et regionalt kompetansesenter i samarbeid med kulturrådgiver.
13. Korvirksomhet
Kirkemøtet ber Kirkerådet ta initiativ til styrket samarbeid og koordinering av kompetanseutvikling sammen med andre kororganisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner som har korvirksomhet for å fremme og utvikle Den norske kirkes korarbeid i årene framover.
15. Bygging av nye kirker
Kirkemøtet vil fremheve betydningen av å utarbeide planer for utsmykning, inventar og utstyr samt plass til orgel fra starten av når det skal bygges ny kirke. Det er viktig at arkitekt, kunstner og orgelbygger samarbeider tidlig om et helhetlig uttrykk for kirkebygget. Akustikk og lyssetting må integreres i prosjekteringen sammen med

øvrigt behov kirken har i sine kulturaktiviteter.

16. Pilegrimsarbeid

Kirkemøtet oppfordrer menighetene til å samarbeid med andre menigheter og aktører om pilegrimsarbeid og åpne kirker, særlig langs pilegrimsleden.

Olav Myklebust foreslo å endre punkt 10 i Bondens forslag til :

Styrke kirkemusikken i gudstjeneste- og kulturliv

Kirkemøtet vil framheve kirkemusikkens sentrale posisjon i kirkens gudstjeneste- og kulturliv - og kirkemusikerens sentrale rolle i dette lokalt. Kirkemøtet oppfordrer menighetene til å utarbeide plan for kirkemusikk, der kirkemusiker blir oppfordret til å utøve fri kunstnerisk virksomhet, delta aktivt i menighetens gudstjenesteliv og trosopplæring, drive korarbeid og til å samarbeide med det lokale kulturliv.

Kristin Gunleiksrud Raaum foreslo å endre punkt 6 i Bondens forslag til:

Kirken og kulturpolitikken

Kirkemøtet ber Kirkerådet om å ivareta Den norske kirkes interesser som aktør og arena på kulturfeltet, på alle nivåer i kulturpolitiske prosesser og virkemiddelbruk.

Samisk kirkeråd foreslo følgende endringer i forhold til administrasjonens forslag til vedtak:

Til punkt 1 Kunsten å være kirke, siste setning:

Kirkemøtet gleder seg over arbeidet som har skjedd på kulturfeltet i Den norske kirke siden 2005. Utredningen Kunsten å være kirke – om kirke, kunst og kultur og betydningen av dens høringsmaterieell, er et sentralt grunnlagsdokument i det videre arbeidet med kirke, kunst og kultur på alle plan i Den norske kirke, *også innenfor samisk kirkeliv*.

Tillegg i punkt 3 Kulturelle rettigheter:

«Barnekonvensjonens artikkel 17: Oppmuntre massemediene til å ta særlig hensyn til de språklige behov hos barn som tilhører en minoritetsgruppe eller et urfolk.»

«Barnekonvensjonens artikkel 29 d): Å forberede barnet til et ansvarlig liv i et fritt samfunn i en ånd av forståelse, fred, toleranse, likestilling mellom kjønnene og vennskap mellom alle folkeslag, etniske, nasjonale og religiøse grupper og personer som tilhører urbefolkningen.»

Tillegg til punkt 5 Utdanningsinstitusjoner:

Kulturkompetanse skal også omfatte samisk kultur.

Tillegg punkt 8 Integrering av kultur i eksisterende planverk:

Kirkemøtet anbefaler alle landets menigheter til å integrere sitt kulturarbeid i det eksisterende planverket for menigheten, særlig i tilknytning til Plan for kirkemusikk, og samordne innholdet slik at også kulturarbeid innenfor samisk kirkeliv ivaretas.

Tillegg til punkt 12 Bygging av nye kirker:

I samiske områder skal samiske kulturuttrykk være en likeverdig del i planene for kirkebyggets arkitektur, utsmykning og inventar.

Tillegg til punkt 14 Kompetansenettverk for kultur i Den norske kirke:

Nettverksbygging innen kunst og kultur må også omfatte samiske kompetansenettverk.

KR 50/17 Vedtak:

Kirkerådet gir Kirkerådets Arbeidsutvalg fullmakt til å ferdigstille saksdokumentet med forslag til vedtak for fremlegging Kirkemøtet.

Enstemmig vedtatt.

KR 51/17 Kirkerådets sammensetning

Sammendrag

Ved endring av kirkeloven fra 1. januar 2017 er bestemmelsene om Kirkerådets sammensetning åpnet opp, slik at Kirkemøtet langt på vei står fritt til å bestemme sammensetningen. Kirkerådet har tidligere foreslått, med støtte fra kirkemøtekomiteen som behandlet regler for valg av Kirkeråd i 2016, at Kirkemøtet bør foreta en ny gjennomgang av reglene for valg og sammensetning av Kirkerådet før valget i 2020.

For at nye regler skal kunne vedtas før valget av Kirkerådet i 2020, må reglene behandles av Kirkemøtet i 2019. Etter Kirkerådets vurdering er det mest hensiktsmessig å dele saken i to kirkemøtebehandlinger; 1) avklaring av Kirkerådets sammensetning i 2018 og 2) vedtakelse av nye regler for valg av Kirkerådet i 2019. Bakgrunnen for dette er at reglene for valg av Kirkerådet vil kunne utformes svært forskjellig, avhengig av hvilken sammensetning rådet skal ha.

I forlengelsen av ny kirkeordning som følge av ny lovgivning om Den norske kirke, kan det eventuelt bli behov for en ny gjennomgang av Kirkerådets sammensetning. Det vil i så fall gjelde fra valget i 2024.

Kirkerådet sendte 26. september 2017 et høringsnotat om Kirkerådets sammensetning på høring til alle bispedømmeråd, Bispemøtet, Det teologiske menighetsfakultet, Det teologiske fakultet, VID vitenskapelige høyskole, Presteforeningen, Fagforbundet teOLOgene og KA med høringsfrist 8. november 2017.

Ettersom høringsnotatet ikke var rådsbehandlet før det ble sendt på høring, ble høringsspørsmålene søkt formulert nøytralt uten foreløpige vurderinger fra Kirkerådet.

Det er mottatt 18 høringsuttalelser. Det legges opp til to gangers rådsbehandling av saken i desember 2017 og januar 2018. På grunn av den korte høringsfristen vil sent innkomne

høringsuttalelser som mottas innen 15. desember 2017 innarbeides i saken mellom første gangs og andre gangs behandlinger i Kirkerådet.

KR 51/17 Vedtak:

1. Kirkerådet ber om at det arbeides videre med en kirkemøtesak om Kirkerådets sammensetning til Kirkemøtet 2018 på bakgrunn av Kirkerådets samtale og eventuelle sent innkomne høringsuttalelser som mottas innen 15. desember 2017.
2. Kirkerådet ber om å få saken tilbake i januar 2018 for endelig innstilling til Kirkemøtet 2018.

Enstemmig vedtatt

KR 52/17 Oppnevning av tre delegater til CPCEs generalforsamling

Sammendrag

Kirkerådet skal oppnevne tre delegater til The Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) sin åttende generalforsamling i Basel, Sveits, 13.-18. september 2018.

I tillegg skal det på generalforsamlingen velges nytt råd i CPCE for perioden 2018-2024. Den norske kirke og Den danske folkekirke får vanligvis ett fast medlem av CPCEs råd (fra den ene kirken), med én vara (fra den andre kirken). Ettersom Kristin Graff-Kallevåg fra Den norske kirke nå går ut av rådet, er det ønskelig å fremme nye kandidater i samarbeid med Den danske folkekirken. Det foreslås at Tron Fagermoen fremmes som kandidat fra Den norske kirke til vara for Ulla Schmidt som foreslås som fast medlem fra Den danske folkekirke i CPCEs råd.

KR 52/17 Vedtak:

- 1) Kirkerådet oppnevner følgende delegater til CPCEs generalforsamling:
 1. Mellomkirkelig råds leder (vara: nestleder)
 2. BMs representant (oppnevnes 19. desember)
 3. Eivind Nordgaard Hermstad (vara: Tron Fagermoen)
- 2) Kirkerådet fremmer Tron Fagermoen som kandidat til vara for Ulla Schmidt i CPCEs råd for neste periode.

Enstemmig vedtatt

KR 53/17 Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd

Sammendrag

Budsjett for rettssubjektet Den norske skal dekke omforente felleskostnader i Den norske kirke for Kirkerådet, Bispemøtet, Kirkelig Utdanningssenter i Nord (KUN), Svalbard kirke og bispedømmerådene. Driftsbevilgningene tildeles på kap. 0340 post 70 i statsbudsjettet.

I statsbudsjettet for 2018 foreslår KUD en tildeling på kr 1 991 100 mill. Dette er en økning i bevilgningen på kr 21,9 mill fra 2017, eller om lag 1,1%. Pris og lønnsvekst for 2018 er beregnet til om lag 2,6%. I og med at det aller meste av Den norske kirkes midler til drift utgjør lønnskostnader, innebærer budsjettforslaget en vesentlig underfinansiering av virksomhetens drift.

Kirkerådet foreslår derfor for 2018 at det legges til grunn en inntektsvekst for hele virksomheten og alle tilskuddsmottakerne på 1,1% av det de fikk tildelt i 2017 tilsvarende veksten i rammetilskuddet fra KUD.

Budsjettforslaget er utarbeidet på grunnlag av forslagene i statsbudsjettet for 2018. Blir det tildelt større rammetilskudd etter vedtatt statsbudsjett i desember, foreslås økningen fordelt likt til alle budsjettgrupper.

KUD har ikke foreslått midler til ytterligere styrking av egenkapitalen i 2018.

Statsbudsjettet er under behandling mens denne saken skrives. Dette betyr at de endelige rammene for kap. 0340 Den norske kirke ikke er kjent før etter Kirkerådets møte. Endelig tildelingsbrev for 2018 vil Kirkerådet først motta på nyåret i januar/februar.

Fra behandlingen:

Jan Olav Olsen foreslo å erstatte vedtakspunkt 2 med:

Dersom det blir bevilget en større økonomisk ramme i statsbudsjettet som *ikke er øremerket* skal ytterligere midler fordeles forholdsmessig likt mellom budsjettgruppene som vist i tabellen.

Administrasjonen trakk sitt forslag

Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar det framlagte forslag til fordeling innenfor den enkelte budsjettgruppe for 2018:

	Inntekt 2017	Kostnad 2017	Inntekt 2018	Kostnader 2018	Prosent av fordeling hvis økning i rammetilskuddet
Sammenstilt kostnader og inntekter og fordeling etter budsjettreglementet					
Statsbudsjett post 70	1 964 173		1 991 100		
Ovf-tilskudd	40 800		40 800		
Svalbard kirke fra Justisdep.	5 234	5 234	5 350	5 350	
Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000	4 000	4 000	4 000	
Kirkens landsfond	2 500	2 500	3 700	3 700	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå (eks. pensjon i 2018)		93 891		93 052	5,9 %
Ovf-finansiert IKT (rettssubjektsnivå)		15 300		15 300	
Gr 1A: Rettssubjektsnivå kun pensjon		175 400		178 500	
Gr 1A. Til fordeling KR og BM		87 520		88 482	4,8 %
Ovf-tilskudd KR		8 355		8 355	
Gr 1A: Til fordeling BDR		1 140 325		1 152 852	62,7 %
Ovf-tilskudd BDR		7 145		7 145	
Gr 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning mm		443 522		448 401	24,4 %
Gr.2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner		-		110	0,6 %
Ovf-tilskudd til blant annet å dekke økumeniske kontingenter mm		10 000		10 000	
Gr. 3: Andre institusjoner og kirkelige formål		23 515		23 774	1,3 %
KUN (inkl. i rettssubj. I 2017)		-		5 930	0,3 %
Total	2 016 707	2 016 707	2 044 950	2 044 950	100,0 %

2. Dersom det blir bevilget en større økonomisk ramme i statsbudsjettet som ikke er øremerket skal ytterligere midler fordeles forholdsmessig likt mellom budsjettgruppene som vist i tabellen.

Enstemmig vedtatt

KR 54/17 Statsbudsjettet 2019 – Satsingsområder og ressursbehov for Den norske kirke

Sammendrag

Kirkerådet og bispedømmerådene skal i desember 2017 melde inn behov for satsinger og ressursbehov på statsbudsjettet for 2019. Hensikten med dette dokumentet er å peke på viktige utviklingstrekk i rettssubjektet Den norske kirke som har betydning for behovet for tilskudd fremover.

Hovedområdene for prioriteringer av ressursbehov i 2019-budsjettet må sees i sammenheng med den gjennomførte virksomhetsoverdragelsen og tildelingene i statsbudsjettet for 2017 og 2018, og ta sikte på at rettssubjektet Den norske kirke får justert og balansert driftsutgifter/kapital for å fylle de forventninger som stilles for å være Norges folkekirke ihht Grunnlovens § 16.

Kirkerådet mener det er nødvendig med en økning i budsjetttrammene for 2019 for å møte utfordringene som er knyttet til kirkens virke:

1. Driftstilskuddet fra staten videreføres på dagens nivå, tillagt pris- og lønnsvekst.
2. Styrking av prestatetjenesten.
3. Rekrutteringstiltak til kirkelige stillinger.
4. Midler til gjennomføring av valg.
5. Dekning av solvenspremie til SPK.
6. Egenkapitalen styrkes ytterligere.

En svært viktig driftsforutsetning er at tilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke videreføres i 2019 på 2018-nivå, tillagt pris- og lønnsvekst. Den ordinære driftsbevilgningen blir ikke behandlet særskilt i dette dokumentet, men forutsettes videreført.

Når det foreslås prioriteringer på statsbudsjettet for 2019, er dette gjort på bakgrunn av tidligere forslag fra Kirkerådet og bispedømmerådene, bevilgninger som er gitt i løpet av de senere årene, samt behov som følge av virksomhetsoverdragelsen.

KR 54/17 Vedtak:

Kirkerådet vedtar prioritering av satsingsområder og økt ressursbehov for statsbudsjettet 2019 i følgende rekkefølge:

Kap. 340 post 70 Tilskuddsmidler

1. Pris- og lønnsvekst av driftstilskuddet fra 2018 kompenseres med 2,6 prosent (eller deflatoren for 2019)	55 mill kr
2. Styrking av prestedtjenesten	30 mill kr
3. Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes	10 mill kr
4. Midler til gjennomføring av valg (fratrasket eventuelle tilskudd til valg i 2018)	85 mill kr
5. Solvenspremie til SPK for 2018	40 mill kr
6. Egenkapitalen styrkes (post 72)	40 mill kr
Totalt:	260 mill kr

Enstemmig vedtatt

KR 55/17 Ansvarlig forvalter – Kirkelige perspektiver på økonomi, etikk og bærekraft

Sammendrag

Kirkerådet fremmer med dette en sak om samfunnsøkonomi, etikk og bærekraft for Kirkemøtet. *Ansvarlig forvaltning* gir kirkelige perspektiver på dette tema og vil utvikles som ressursdokument for menigheter og annet kirkelig arbeid.

Økonomiske spørsmål omgir oss og berører de fleste livsområder for både samfunnet og for enkeltmennesker. Vi er kalt til å være kloke og ansvarsfulle forvaltere av Guds jord, og den kristne kirken er kalt til å leve som etterfølgere av Jesus Kristus i verden. Skal

kirken være tro mot sitt kall vil den også måtte snakke om økonomiske spørsmål både på individ og på samfunnsplan.

En beskrivelse av økonomi som husholdning og forvaltning kan virke fremmed og «litt gammeldags» for mange i dag. Samtidig peker den på helt sentrale sammenhenger. Verden står overfor store utfordringer i forhold til klima, fattigdom, flyktning- og immigrantbølger. Verdenssamfunnet har definert viktige bærekraftsmål for å sikre rettferdighet og bedre levevilkår for mennesker over hele verden. Disse målene forutsetter at nasjoner og individer bidrar til gode og bærekraftige løsninger. Denne saken gir ansatser til en gjennomgang av økonomiske modeller og grunnlagstenkning rundt økonomiforvaltning med særlig fokus på FN's bærekraftsmål og hva den kristne kirke bidrar med til etikk og verditenkning.

Det må erkjennes med glede at andelen av mennesker som lever i ekstrem fattigdom i verden gjennom politiske og økonomiske beslutninger, tiltak og internasjonalt samarbeid er blitt halvert siden 1990. Det er også positivt at verdier som felleskap og solidaritet kommer tydelig til uttrykk i den *nordiske samfunnsmodellen* som er blitt etablert bl.a. i Norge. Denne økonomiske grunnmodellen har sikret gode velferdsordninger og arbeidsplasser for de fleste, og en relativ jevn fordeling av goder og byrder i samfunnet. Mange steder i verden er det ikke slik.

På den andre siden er slike verdier hele tiden truet av menneskelig grådighet og egoisme. Aktuelle sosiale problemer som fattigdom og ulikhet, marginalisering og migrasjon, samt økologiske problemer som klimaendringer, tap av arts mangfold og overforbruk av jordens ressurser truer i siste instans alt liv på jorden. Ensidig økonomisk fokus på profitt frister til å måle alt og alle i pengeverdi. Spørsmålet hva som er lønnsomt kan da erstatte spørsmålet om hva som er viktig og riktig. Global konkurranse tvinger frem en global dialog om slike spørsmål.

Gjennom den foreliggende utredningen om sammenhengen mellom økonomi og etikk ønsker Kirkerådet å løfte økonomi som tema på Kirkemøtets dagsorden. Den ønsker å vise at økonomi på alle plan er påvirket av interesser, verdier og veivalg, og ikke følger en mekanisk egenlovmessighet. I en rekke saker har Kirkemøtet og Bispemøtet berørt tema og gjort vedtak knyttet til disse feltene. Det gjelder særlig i saker som Skaperverk og bærekraft, menneskeverd, og andre saker av diakonal karakter. Denne saken bidrar til en mer systematisk gjennomgang av feltet.

Kirkerådet mener at det er grunn til å kritisere forhold der enkeltmennesker og grupper beriker seg på bekostning av medmennesker og skaperverket, samtidig som viktige verdier nedprioriteres eller kostnader må bæres av andre mennesker eller miljøet. Økonomisk maktmisbruk, avmaktsfølelse og ansvarsfraskrivelse må utfordres. Politiske verdivalg må tydeliggjøres og verdier som verner om menneskeverd, menneskerettigheter, miljø og skaperverkets egenverdi må løftes frem.

Samtidig ønsker utredningen å stimulere til aktiv deltakelse i nyskapende økonomisk aktiviteter. «Det grønne skifte» er på gang på mange samfunnsområder, og det trengs kreative og modige entreprenører som bidrar til å skape gode og bærekraftige samfunn lokalt, nasjonalt og globalt. Her må kirken bidra.

Økonomi, politikk, verdier og etikk er uløselig knyttet sammen. Menneskeheten generelt og den kristne kirken spesielt har fått et forvalteroppdrag for skaperverket og et omsorgsansvar for sine medmennesker. Dette berører og utfordrer aktuell politikk og samfunnsbygging på alle fronter. Ved å påvise slike sammenhenger bekrefter utredningen dermed Den norske kirkes langvarige sosialetiske engasjement og deltakelse i samarbeid og nettverk med andre samfunnsaktører og myndigheter. Kirkens rolle som brobygger og dens stemme som håpsbærer er viktig i samfunnet i dag.

Fra behandlingen:

På bakgrunn av debatten i rådet fremmet **administrasjonen** nytt forslag til vedtak:

1. Kirkerådet fremmer ikke denne saken på Kirkemøtet 2018.
2. Kirkerådet ber om at det legges frem en plan for hvordan saksfeltet kan behandles videre.

KR 55/17 Vedtak:

1. Kirkerådet fremmer ikke denne saken på Kirkemøtet 2018.
2. Kirkerådet ber om at det legges frem en plan for hvordan saksfeltet kan behandles videre.

Enstemmig vedtatt.

KR 56/17 Forslag på kandidat fra Den norske kirke til styret i KEK 2018 - 2023

Sammendrag

På sin neste generalforsamling i Novi Sad, Serbia, 31. mai-6. juni 2018, skal KEK velge et nytt styre («Governing Board»). Det foreslås at Andreas Henriksen Aarflot gjenoppnevnes som en av de (vanligvis tre) nordiske representantene i styret.

KR 56/17 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner Andreas Henriksen Aarflot som Den norske kirkes kandidat til KEKs styre (CEC Governing Board) for perioden 2018-2023.

Enstemmig vedtatt

KR 57/17 Årsplan 2018 for De sentralkirkelige rådene

Sammendrag

Årsplan for de sentralkirkelige råd er utarbeidet på bakgrunn av Kirkemøtets føringer i Visjonsdokumentet *Mer himmel på jorda* og retningsgivende mål i tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet, samt resultatmål og nøkkelindikatorer vedtatt av Kirkerådet. Denne saken må ses i sammenheng med sak KR /17 *Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke*.

Årsplanen omfatter virksomheten til Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd. Det enkelte bispedømmeråd fastsetter sine årsplaner basert på de samme grunnlagsdokumentene.

Forslaget til årsplan vedlagt denne saken følger samme inndelingen som tidligere år med 4 strategiske mål tilsvarende målene i visjonsdokumentet *Mer himmel på jorda*, samt ett mål vedrørende Den norske kirkes organisering og ett om den globale kirken:

1. Gudstjenestelivet blomstrer
2. Flere søker dåp og trosopplæring
3. Folkekirken engasjerer seg i samfunnet
4. Flere får lyst til å jobbe i kirka
5. Den norske kirke er demokratisk og funksjonelt organisert
6. Den globale kirkens enhet

Malen anvendt i vedlagte forslag til plan har som hensikt å fremme systematikk og raskt vise helhet og sammenheng mellom strategiske hovedmål, resultatmål, nøkkelindikatorer og tiltak. For å målrette tiltak er det funnet hensiktsmessig å gå via en definisjon av kritiske suksessfaktorer: Hva er avgjørende for å lykkes med tiltaket? Hvilke faktorer og forhold er avdelingen avhengig av for at målet kan nås?

Forslaget til plan er bearbeidet i avdelingene og behandlet på ledermøtet i kirkerådet i tre omganger. Slik er tiltak på tvers av avdelinger søkt samkjørt og formuleringer spisset for å unngå gjentakelser, være presise og kunne kommunisere til flere målgrupper.

Fra behandlingen:

Kristin Gunleiksrud Raaum foreslo nytt resultatmål 3.7:

Kirken som kulturarena er en bærebjelke i folkekirkens posisjon i samfunnet.

Enstemmig vedtatt

Kristine Sandmæl foreslo to tiltak som plasseres under *Trosopplæring og/eller Kirken engasjerer seg i samfunnet*. (Der det er mest hensiktsmessig):

- Kirken arbeider for likestilling og mot trakassering og seksualisert vold.
- Kirken bør tilstrebe en sunn undervisning om seksualitet og samliv som gir barn og unge utrustning til å håndtere de utfordringer de møter på dette feltet i dagens samfunn.

Enstemmig vedtatt

Kristine Sandmæl foreslo å dele resultatmål i punkt 3.4 i to:

- Arbeid med religionsdialog styrkes
- Kirken fremmer respekt for menneskeverd og fred

Enstemmig vedtatt

KR 57/17 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar forslag til årsplan 2018 for de sentralkirkelige råd, med de endringer som fremkom i møtet.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å justere tiltaksomfanget i tråd med endringer i økonomiske rammer.

Enstemmig vedtatt

KR 58/17 Høringssak – Justeringer av hovedgudstjenesten og alminnelig bestemmelser

Sammendrag

Gudstjenestereformen ble innført i alle menighetene i Den norske kirke 1. søndag i advent 2011 ved at den nye tekstboken ble tatt i bruk. Ordning for hovedgudstjeneste og Alminnelige bestemmelser for Ordning for hovedgudstjeneste ble tatt i bruk i de aller fleste menighetene innen utgangen av 2012, etter hvert som menighetene utarbeidet og vedtok sin lokale grunnordning og biskopen godkjente at denne var i overensstemmelse med den nye gudstjenesteboken.

Allerede i 2010 hadde Kirkemøtet vedtatt at «Det legges til rette for erfaringsdeling slik at det kan gjøres justeringer og korrigeringer av den nye ordning i løpet av 3-6 år» (KM 4/10). Justeringer i liturgien skjedde også ved den forrige gudstjenestereformen. En ny liturgi for hovedgudstjeneste ble tatt i bruk i menighetene i 1977. Denne ble justert og fullført med nye liturgier etter hvert og ble til slutt samlet i den omfattende gudstjenesteboken som ble utgitt i 1992. En mer omfattende revisjon av dåpsliturgien er gjennomført og ble vedtatt på Kirkemøtet i 2017. En revisjon av tekstboken er planlagt til Kirkemøtebehandling i 2021.

I forslaget som nå sendes på høring, har en ønsket å skape en bedre balanse mellom pdes valgfrihet og variasjon - og pdaas fasthet og gjenkjennelighet, særlig ved å samle seg om færre alternativer i de ordene som *menigheten* fremsier eller synger. På denne måten vil en kunne legge til rette for den *involvering* som skjer ved at den enkelte gudstjenestedeltaker gjenkjenner og «kan liturgien» i større grad enn nå. Dette kan gi en rekke fordeler både innenfor trosopplæring og diakoni, skape større enhet mellom våre menigheter og kommunisere bedre i vår folkekirke og overfor allmennheten.

Samtidig vil det være rom for variasjon i gudstjenestelivet, særlig i de bønnene som liturgen og medliturgen ber, og i gudstjenesteuttrykket. Menigheter har ulike særtrekk, og det må det fortsatt gis rom for.

Når Ordning for hovedgudstjeneste skal justeres, må dette også medføre en kvalitetsforbedring og oppdatering av liturgien språklig og innholdsmessig. I det forslaget som her legges fram, har dette særlig skjedd i nattverdbønnene. At alle nattverdbønnene innledes med den samme vekselsangen mellom liturg og menighet (prefasjonsdialogen), vil gjøre det tydelig når nattverdliturgien starter og menigheten skal reise seg. Påkallelse av Ånden (epiklesen) er blitt mer variert utformet i de enkelte nattverdbønnene og noen flere momenter i bønn B (etter Hippolyt) er tatt inn. Også noen andre bønner er inkludert i ordningen og referanser til Norsk salmebok er tatt inn. Forslaget inneholder også eksempler på at ledd i liturgien endres fra å være obligatorisk til å bli fakultativ (bl annet Samlingsbønnen) og motsatt (bl a Dagens bønn).

Noen korte veiledninger om hvordan liturgien skal utføres er tatt inn i det nye forslaget i form av såkalte rubrikker (rød skrift). I ordningen fra 2011 finnes det få veiledninger om dette.

Når det gjelder Alminnelige bestemmelser har ikke Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) hatt mulighet til å gå nærmere inn på justeringer av denne. Nemnda nøyer seg med å fastslå at der et ledd i liturgien endrer status, må Alminnelige bestemmelser justeres i tråd med dette. Spørsmålet om endringer i godkjenningsprosedyrer og ansvarsfordeling er derfor ikke behandlet i nemnda.

Forslaget som sendes på høring er utarbeidet av Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv. Nemnda vedtok på sitt siste møte å be sekretariatet slutføre arbeidet med noen av formuleringene. Dette gjaldt særlig utviklingen av en ny syndsbejelse.

KR 58/17 Vedtak:

1. Forslaget til høringsdokument og liturgien endres i tråd med de innspill som Kirkerådet har gitt.
2. Saken sendes på høring i perioden 10. januar – 10. april 2018. Alle menigheter er velkomne til å delta i høringen.

Enstemmig vedtatt

KR 59/17 Kirkemøtet 2018 – program og sakliste

Sammendrag

Kirkemøtet 2018 avholdes i perioden onsdag 11.- mandag 16.april på Scandic Hotel Nidelven. I henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 er det Kirkerådet som forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles. Kirkerådet har det praktiske ansvar for ytre opplegg og gjennomføring av møtet.

Det er meldt 15 saker til Kirkemøtet 2018, hvorav 12 skal behandles i de ordinære komiteene. Kirkemøtet 2018 vil følge den innarbeidede strukturen med inviterte gjester

til åpningsdagen, og veksling mellom komite- og plenumsbehandling av saker gjennom uken.

KR 59/17 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2018:
 - KM 01/18 Rapport fra Den norske kirkes kontrollutvalg
 - KM 02/18 Valg
 1. Dirigentskap for møtet
 2. Valg av tellekorps
 3. Supplering av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
 4. Valg av komiteledere
 5. Valg av ledere i KR, MKR og SKR
 - KM 03/18 Orienteringssaker
 1. Årsrapport for de sentralkirkelige råd 2016 og 2017
 2. Årsrapport BM 2017
 3. Protokoll fra UKM 2017
 4. Årsmelding fra Døvekirken 2016 og 2017
 5. Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2016 og 2017
 6. KEKs generalforsamling i 2018
 7. Protokoll fra LVFs generalforsamling 2017
 - KM 04/18 Ordning for utpeking av biskop
 - KM 05/18 Regler for valg av menighetsråd og regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet
 - KM 06/18 Visjonsdokument 2019-2022
 - KM 07/18 Ordning for samisk valg møte
 - KM 08/18 Endring av forskrift om Den norske kirkes medlemsregister
 - KM 09/18 Kirkemøtets behandling av fremtidig lovgivning om tros- og livssynssamfunn
 - KM 10/18 Kunst og kultur i Den norske kirke
 - KM 11/18 Vurdering av det årlige tilskuddet til KIFO
 - KM 12/18 Videreføring av Kirkelig utdanningscenter i nord
 - KM 13/18 Kirkemøtets fordeling av midler for 2019 og orientering om budsjett for 2018
 - KM 14/18 Kirkerådets sammensetning
2. Kirkerådet vedtar det foreliggende forslag om fordeling av sakene KM 04-14/18 på de seks ordinære komiteene i Kirkemøtet. Sak KM 11/18 flyttes fra komité D til komité B.
3. Kirkerådet vedtar de foreliggende forslag på
 - dirigentskap
 - tellekorps
 - komiteledere

Dersom noen av de foreslåtte kandidater ikke kan påta seg vervet, gis direktøren fullmakt til å foreslå andre personer.

4. Kirkerådet ber om at det arbeides videre med planlegging av Kirkemøtet 2018 ut fra de føringer som gis i møtet.

Enstemmig vedtatt

KR 60/17 Vurdering av det årlige tilskuddet til KIFO

Sammendrag

Kirkemøtet ba i 2017 Kirkerådet utrede konsekvensene av kutt i tilskuddet til KIFO og vurdere redusert støtte fra budsjettåret 2018. Kirkerådet har bedt KIFO om å vurdere hva kutt i grunnbevilgningen kan ha av konsekvenser og på bakgrunn av dette har Kirkerådet foretatt en vurdering av ulike alternativer. Kirkerådet ser at eventuelle kutt i tilskudd til KIFO, nærmest uansett størrelse, vil ha store konsekvenser for fortsatt drift av KIFO. Kirkerådet skal drøfte saken med henblikk på å gi sin innstilling til Kirkemøtet 2018.

Det legges ikke opp til at eventuelle kutt skal ha innvirkning på budsjettåret 2018.

KR 60/17 Vedtak:

Kirkerådet drøftet konsekvenser av kutt i tilskuddet til KIFO og ber direktøren fremme saken til ny behandling på Kirkerådets møte i januar 2018. På bakgrunn av de vurderinger Kirkerådet har gjort fremmes det i januar en innstilling til Kirkemøtet.

Kirkerådet ber også styret i KIFO om en vurdering av denne saken innen 5. januar 2018.

Et eventuelt kutt i tilskuddet til KIFO skal ikke ha innvirkning på budsjettåret 2018.

Enstemmig vedtatt

KR 61/17 Representasjon KAs landsråd

Sammendrag

Rettssubjektet Den norske kirke er fra og med 2017 medlem i KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter (KA). I samsvar med KAs vedtekter § 7 om Landsrådet oppnevnte KR i sak 69/16 17 representanter samt 10 vararepresentanter til Landsrådet. I henhold til KAs vedtekter er Landsrådet KAs øverste organ. Under landsrådsmøtet våren 2017 ble to av representantene samt en vararepresentant valgt inn i KAs styre og må da tre ut av landsrådet. Det må følgelig foretas en supplerende oppnevning av representanter.

KR 61/17 Vedtak:

Vedtaket i saken utsettes til Kirkerådets møte januar 2018.

Enstemmig vedtatt

KR 62/17 Oppnevning til Det norske Bibelselskaps representantskap 2018-2020

Sammendrag

Den norske kirke er bedt om å oppnevne syv medlemmer til Bibelselskapets representantskap for treårsperioden 2018-2020.

Det er Kirkerådet som oppnevner etter anbefaling fra Mellomkirkelig råd. I tillegg har Samisk kirkeråd foreslått en sørsamisk og en nordsamisk representant.

KR 62/17 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner følgende personer til Det Norske Bibelselskaps representantskap 2018 til 2020:

Kirkerådets direktør (*gjenoppnevning*)

Mellomkirkelig råds nestleder (*gjenoppnevning*)

Kari Lindtveit (*gjenoppnevning*)

Marion Grau (*ny*)

Ellen Aasland Reinertsen (*ny*)

Maja Lisa Kappfjell (sørsamisk representant) (*ny*)

Inga Marie Nordstrand (nordsamisk representant) (*ny*)

Enstemmig vedtatt

KR 63/17 Bispedømmetilknypning for nye Asker kirkelig fellesråd

Sammendrag

Kommunene Asker, Hurum og Røyken skal slås sammen til nye Asker kommune fra og med 1. januar 2020. Asker kommune ligger i dag i Oslo bispedømme, mens kommunene Hurum og Røyken ligger i Tunsberg bispedømme. Når kommunene slås sammen, må den nye kommunen legges til ett bispedømme.

Begge bispedømmer har gjennomført høring blant de berørte parter. Begge høringene gir et tydelig uttrykk for et ønske om at den sammenslåtte kommunen legges til eget bispedømme. Begge bispedømmeråd har følgelig gjort vedtak om at de ønsker den sammenslåtte kommunen lagt til eget bispedømme. Etter en gjennomgang av

argumentasjonen i begge bispedømmer, anbefaler Kirkerådet at nye Asker kommune skal tilhøre Oslo bispedømme. Formelt vedtak i saken treffes av departementet.

Fra behandlingen:

Linn Strømme Hummelvoll foreslo å erstatte Oslo bispedømme med Tunsberg bispedømme i siste linje.

KR 63/17 Vedtak:

Kirkerådet viser til de to gjennomførte høringer av de berørte parter i henholdsvis Tunsberg bispedømme og Oslo bispedømme og til vedtak fattet i Tunsberg bispedømmeråd og Oslo bispedømmeråd i etterkant av høringene. Kirkerådet registrerer at konklusjonene i de to bispedømmene etter endt saksbehandling er motstridende. Kirkerådet finner at argumentasjonen for å legge soknene i nye Asker kommune til Oslo bispedømme veier noe tyngre enn argumentasjonen for å legge soknene i kommunen til Tunsberg bispedømme. Kirkerådet fremmer derfor saken for departementet med en anbefaling om at soknene i nye Asker kommune tilfaller Oslo bispedømme fra 1.1.2020.

Vedtatt med 12 mot 2 stemmer

KR 64/17 Fremtidig organisering av Kirkelig utdanningscenter i nord (KUN)

Sammendrag

Med virkning fra 1. januar 2017 ble Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahušguovddáš Davvin (KUN) ved virksomhetsoverdragelse overført til det nye rettssubjektet Den norske kirke, som en følge av endringen i kirkeloven 27. mai 2016. Kirkemøtet vedtok 2017 nye regler for KUN, til erstatning for det tidligere regelverket.

I forbindelse med forberedelsen til å overta ansvaret for KUN ble det klart at det vil være tilnærmet umulig å videreføre driften ved senteret i sin nåværende form. Grunnen til dette er stadig strengere kompetansekrav, noe som medfører at videre virksomhet ved KUN etter den nåværende modellen antas å medføre at senteret selv ikke lenger kan tilby høyere utdanning, heller ikke ved avtaler med akkrediterte institusjoner, men er avhengig av en tettere tilknytning til én institusjon på universitets- og høyskolenivå.

KUNs virksomhet har betydelig verdi for Den norske kirke, bl.a. som redskap i rekruttering av nye kirkelige medarbeidere og som et kirkelig fagsenter i nord. Gitt vanskelighetene med nåværende driftsform vurderer Kirkerådet derfor at den mest tjenlige måten å videreføre KUNs virksomhet på, vil være gjennom en ny organisering med sterkere tilknytning til en institusjon innenfor universitets- og høyskolesystemet som har akkreditering for hele eller deler av det studietilbudet KUN tilbyr. Den norske kirke

kan så yte et økonomisk tilskudd til den mottagende institusjon om lag tilsvarende det som kreves for å opprettholde driften på dagens nivå.

Kirkerådet har på denne bakgrunn gått ut med et tilbud til aktuelle institusjoner om å overta KUN ved en virksomhetsoverdragelse. VID vitenskapelig høyskole har stilt seg positiv til på denne måten å overta ansvaret for KUN, og det opprettes en avtale med denne institusjonen som innebærer at VID overtar KUN gjennom en virksomhetsoverdragelse, forutsatt vedtak i Kirkemøtet.

Dette innebærer at Kirkemøtet må oppheve dagens regler og åpne for en slik reorganisering.

KR 64/17 Vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:

1. Kirkemøtet opphever dagens regler for Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahušguovddáš Davvin (KUN) med virkning fra den tid Kirkerådet bestemmer.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta en virksomhetsoverdragelse av KUN fra Den norske kirke til VID vitenskapelig høyskole.
3. Kirkemøtet ser det som verdifullt for Den norske kirke at driften ved KUN videreføres på linje med dagens drift.
4. Kirkemøtet har en intensjon om inntil videre å gi senteret et tilskudd til videre drift. Tilskuddet gis under følgende forutsetninger:
 - Overtagende part får ansvaret for, enten direkte eller via avtaler med andre akkrediterte institusjoner, å gi studiepoenggivende praktisk-kirkelig utdanning etter NOKUTs standarder og etter Den norske kirkes utdanningskrav for prest, kateket, diakon og kantor.
 - Studietilbudet skal gis med utgangspunkt i en lokasjon i Tromsø. Fagmiljøet i Tromsø skal ikke reduseres.
 - Studietilbudet skal utformes på en måte som gjør det mulig å ta utdanningen på deltid.
 - Driften skal videreføre fokus på nordnorsk kontekst og på samiske og kvenske perspektiver.

Enstemmig vedtatt